

แนวปฏิบัติในการใช้มาตรฐานสินค้าเกษตร

มกษ. 7421(G)-2561

GUIDANCE ON THE APPLICATION OF THAI AGRICULTURAL STANDARD

TAS 7421(G)-2518

การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี
สำหรับฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำจืด

**GOOD AQUACULTURE PRACTICES
FOR FRESHWATER ANIMAL
HATCHERY AND NURSERY**

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ICS 65.020.30

ISBN XXX-XXX-XXX-X

แนวปฏิบัติในการใช้มาตรฐานสินค้าเกษตร

มกษ. 7421(G)-2561

GUIDANCE ON THE APPLICATION OF THAI AGRICULTURAL STANDARD

TAS 7421(G)-2518

การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี
สำหรับฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำจืด

GOOD AQUACULTURE PRACTICES FOR FRESHWATER ANIMAL HATCHERY AND NURSERY

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

50 ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0 2561 2277 โทรสาร 0 2561 3357

www.acfs.go.th

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 135 ตอนพิเศษ 87 ง

วันที่ 17 เมษายน พุทธศักราช 2561

คณะกรรมการวิชาการพิจารณามาตรฐานสินค้าเกษตร
เรื่อง การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับสัตว์น้ำจืด

1.	อธิบดีกรมประมง หรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย
นางสาววารินทร์ ธนาสมหวัง	ประธานกรรมการ
2.	ผู้แทนกรมประมง
นางสาววารินทร์ ธนาสมหวัง
นางสาวอมรรัตน์ เสริมวัฒนากุล	กรรมการ
3.	ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
นางอุษา บำรุงพีช
เรือโทมนัส ลาภผล	กรรมการ
4.	ผู้แทนสำนักวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด กรมประมง
นายทวี วิพุกธานุมาศ
นายอาคม ชุ่มธิ	กรรมการ
5.	ผู้แทนกองพัฒนาระบบมาตรฐานสินค้าประมง กรมประมง
นางสาวอุบลรัตน์ สุนทรรัตน์
นางสาวมณฑิรา ถาวรฤติกานต์	กรรมการ
6.	ผู้แทนภาควิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์นนทวิทย์ อารีรัชช
นางสาวอิสริยา วุฒิสินธุ์	กรรมการ
7.	ผู้แทนศูนย์วิจัยโรคสัตว์น้ำ คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์อรัญญา พลพรพิสิฐ
นางสาวฐนิตา เหวตระกุล	กรรมการ
8.	ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
นายวัฒนา คงวัฒนานนท์	กรรมการ
9.	ผู้แทนกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
นายบุญเพ็ง สันติวัฒนธรรม	กรรมการ
10.	ผู้แทนสมาคมเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำไทย
นายพรศักดิ์ ลาโกดม	กรรมการ
11.	ผู้แทนสมาคมผู้เพาะเลี้ยงปลาไทย
นายเอกพันธ์ รัชตเศรษฐกุล
นายวันชัย มยุระสาคร	กรรมการ

12. ผู้แทนสมาคมอาหารแช่เยือกแข็งไทย
นายสุภัค ชัยขจร
นางนันทิยา อุ่นประเสริฐ
นายประมุข ตะเคียนคาม	กรรมการ
13. นางมะลิ บุญยรัตผลิน
ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
14. นายอมร เหลืองนฤมิตชัย
ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
15. ผู้แทนสำนักกำหนดมาตรฐาน
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
นางสาวศนิตา คุณพานิช
นางสาวรุ่งรัมย์ มหัทธพงศ์	กรรมการและเลขานุการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี สำหรับฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำจืด (มกษ. 7421-2561) เพื่อให้มาตรฐานมีเนื้อหาสอดคล้องกับสถานการณ์และข้อมูลทางวิชาการที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งสอดคล้องกับมาตรฐานอาเซียน เพื่อให้การนำมาตรฐานดังกล่าวไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร จึงเห็นควรให้ประกาศแนวปฏิบัติในการใช้มาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี สำหรับฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำจืด (มกษ.7421(G)-2561) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำมาตรฐานดังกล่าวไปปฏิบัติต่อไป

มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ กำหนดขึ้นโดยใช้เอกสารต่อไปนี้เป็นแนวทาง

มกษ. 7421-2561 มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำจืด สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร : แนวปฏิบัติในการใช้มาตรฐานสินค้าเกษตร
การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำจืด
ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑

ด้วยคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร เห็นสมควรกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร
เรื่อง แนวปฏิบัติในการใช้มาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับ
ฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำจืด เป็นมาตรฐานทั่วไป ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร
พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพ มาตรฐาน และปลอดภัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐาน
สินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบมติคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑
เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงออกประกาศกำหนดมาตรฐาน
สินค้าเกษตร : แนวปฏิบัติในการใช้มาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับ
ฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำจืด มาตรฐานเลขที่ มกษ. 7421(G)-2561 ไว้เป็นมาตรฐานทั่วไป ดังมี
รายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายลักษณ์ วจนานวัช)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แนวปฏิบัติในการใช้มาตรฐานสินค้าเกษตร
การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี
สำหรับฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำจืด

แนวปฏิบัตินี้ ใช้อธิบายและขยายความทางวิชาการครอบคลุมเหตุผลและการปฏิบัติในแต่ละข้อกำหนด
ในมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาล
สัตว์น้ำจืด (มกษ. 7421-2561)

การตรวจประเมิน การออกใบรับรอง และการให้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติ
ทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำจืดให้เป็นไปตาม มกษ. 7421-2561

1. ขอบข่าย

1.1 มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ครอบคลุมข้อกำหนดการปฏิบัติที่ดีในขั้นตอนการเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำจืด
การรวบรวมและการดูแลหลังการรวบรวม ก่อนการขนส่งออกนอกฟาร์ม โดยคำนึงถึงสุขภาพและสวัสดิภาพสัตว์
ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม เพื่อให้ได้ลูกพันธุ์สัตว์น้ำจืดที่มีคุณภาพดี แข็งแรง และปลอดภัย
สำหรับการนำไปเลี้ยงเป็นอาหาร

1.2 มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ ไม่ครอบคลุม

1.2.1 การเลี้ยงสัตว์น้ำจืด

1.2.2 สัตว์น้ำจืดที่มีมาตรฐานสินค้าเกษตรเฉพาะเรื่องแล้ว เช่น จระเข้

2. นิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ มีดังต่อไปนี้

2.1 สัตว์น้ำจืด (freshwater animal) หมายถึง สัตว์ในกลุ่มปลา (fish) หอย ปู กุ้ง (shellfish)
สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ (amphibian) สัตว์เลื้อยคลาน (reptile) ที่อาศัยอยู่ในน้ำจืด สัตว์จำพวกที่มีการดำรงชีวิต
และวงจรชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในน้ำจืด

2.2 ฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำจืด (freshwater animal hatchery and nursery) หมายถึง สถานประกอบการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำจืด ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆ เช่น สถานที่เลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ สถานที่เพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลลูกพันธุ์สัตว์น้ำ สถานที่เตรียมอาหาร โรงเรือน สถานที่บรรจุลูกพันธุ์ รวมทั้งบริเวณสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขาภิบาลที่จำเป็นสำหรับการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำจืด

2.3 บ่อ (pond) หมายถึง สถานที่บนบกที่มีการเก็บกักน้ำไว้ใช้ในการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำ มีหลายลักษณะ เช่น บ่อดิน บ่อซีเมนต์ บ่อผ้าใบ บ่อพลาสติก

2.4 กระจัง (cage) หมายถึง อุปกรณ์แขวนหรือลอยในน้ำที่ใช้ในการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำ มีหลายลักษณะ เช่น รูปเหลี่ยมหรือกลม แบบมีโครงหรือไม่มีโครง ทำจากวัสดุต่างๆ เช่น อวน ไม้ อาจเป็น กระจังที่ผูกติดกับเสาหรือท่อนลอยน้ำ

2.5 ยาสัตว์หรือยาสำหรับสัตว์ (veterinary drug) หมายถึง สารใด ๆ ที่ให้แก่สัตว์ที่เลี้ยงเพื่อเป็นอาหารมนุษย์ หรือสัตว์ที่ให้ผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นอาหารมนุษย์ เพื่อวัตถุประสงค์ในการวินิจฉัย บำบัด บรรเทา ป้องกัน รักษาโรค หรือเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสรีระหรือพฤติกรรมของสัตว์นั้น

ข้อกำหนดของ มกษ. 7421-2561 อยู่ในกรอบและมีคำอธิบายข้อกำหนดอยู่ภายใต้กรอบ ดังนี้

รายการที่ 1. การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ข้อกำหนด 1. เกษตรกรต้องขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกับหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ (ข้อกำหนดหลัก)

คำอธิบาย

การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ช่วยให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างผู้เพาะเลี้ยงกับผู้รับซื้อ รวมทั้งเป็นฐานข้อมูลทำให้ทราบสถานการณ์การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด เช่น จำนวนผู้เพาะเลี้ยง ประมาณการผลิตที่ได้ให้หน่วยงานราชการหรือภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้ในการวางแผนการพัฒนา หรือส่งเสริมทางการตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ เป็นส่วนที่ช่วยให้ตามสอบได้หากมีปัญหา และเพื่อให้แน่ใจว่าเกษตรกรดำเนินการในพื้นที่ที่มีสิทธิใช้ประโยชน์ตามกฎหมาย ตลอดจนเป็นประโยชน์ในการขอรับความช่วยเหลือจากทางราชการ เช่น กรณีที่ประสบภัยพิบัติ

เกษตรกรต้องมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกับกรมประมง โดยติดต่อหน่วยงานของกรมประมง ในพื้นที่ที่ฟาร์มตั้งอยู่ เช่น สำนักงานประมงพื้นที่กรุงเทพมหานคร สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานประมงอำเภอหรือสถานที่ที่กรมประมงกำหนด

รายการที่ 2. สถานที่ตั้งฟาร์ม

ข้อกำหนด 2.1 อยู่ในบริเวณที่ไม่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือกรณีที่มีความเสี่ยงต้องมีมาตรการป้องกัน ควบคุม หรือลดความเสี่ยง (ข้อกำหนดหลัก)

คำอธิบาย

หากที่ตั้งฟาร์มอยู่ใกล้หรือเสี่ยงต่อการปนเปื้อนจากแหล่งกำเนิดมลพิษ เช่น การประกอบกิจการอุตสาหกรรม ของเสียจากแหล่งชุมชน แหล่งเกษตรกรรมที่มีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ อาจมีการปนเปื้อนของน้ำเสียหรือสารเคมีลงสู่แหล่งน้ำที่นำมาใช้ในฟาร์ม ส่งผลต่อสุขภาพ สัตว์น้ำหรือเป็นสาเหตุทำให้สัตว์น้ำตายได้ หรืออาจมีสารเคมีต้องห้ามปนเปื้อนสัตว์น้ำ ซึ่งส่งผลต่อความปลอดภัยของผู้บริโภค

ที่ตั้งฟาร์มควรอยู่ห่างจากแหล่งกำเนิดมลพิษในระยะที่แน่ใจว่าไม่ได้รับผลกระทบจากการปนเปื้อน หากมีข้อสงสัยว่าที่ตั้งฟาร์มอาจมีความเสี่ยงต่อการรับผลกระทบดังกล่าว ควรตรวจสอบคุณภาพน้ำตามปัจจัยความเสี่ยงนั้น ๆ ก่อนนำน้ำจากแหล่งน้ำเข้ามาใช้ในฟาร์ม และควรติดตามข่าวสารหรือสถานการณ์เกี่ยวกับมลภาวะอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้หาแนวทางป้องกันแก้ไขได้อย่างทันเวลา

กรณีฟาร์มที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งกำเนิดมลพิษ เกษตรกรต้องมีมาตรการในการจัดการป้องกันความเสี่ยง และแสดงให้เห็นว่าสามารถป้องกันความเสี่ยงจากแหล่งกำเนิดมลพิษ เช่น มีการติดตาม เฝ้าระวังและรับข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือปรับการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลเป็นระบบปิดหรือมีบ่อบำบัดปัจจัยความเสี่ยงนั้น ๆ

กรณีเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลในบ่อ ควรตั้งฟาร์มในเขตที่น้ำท่วมไม่ถึง เพื่อป้องกันความเสียหายต่อฟาร์มและการปนเปื้อนของมลพิษเข้าสู่ฟาร์มจากเหตุน้ำท่วม หากอยู่ในเขตที่มีโอกาสน้ำท่วมถึงได้ ควรมีการป้องกันน้ำท่วมฟาร์มเป็นอย่างดี เช่น มีแนวคันดินล้อมรอบพื้นที่เพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล

กรณีเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลในกระชัง ควรมีการเฝ้าระวัง เช่น ระหว่างการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล สัตว์น้ำจัดให้สังเกตพฤติกรรมและการเจริญเติบโตของลูกพันธุ์ พ่อแม่พันธุ์ หรือมีการแก้ไขปัญหา เช่น ติดตั้งเครื่องเพิ่มออกซิเจนในน้ำ หรือใช้กระชังผ้าใบสวมทับกระชังปกติ หรือย้ายกระชังไปอยู่บริเวณที่คุณภาพน้ำเหมาะสมโดยได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่

รายการที่ 2. สถานที่ตั้งฟาร์ม

ข้อกำหนด 2.2 ควรมีการคมนาคมสะดวก (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

การคมนาคมช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดการฟาร์ม การขนส่งปัจจัยการผลิต การรวบรวม และการขนส่งผลิตผลเพื่อการจำหน่ายหรือนำไปเลี้ยงต่อ เพื่อให้สัตว์น้ำมีคุณภาพดี แข็งแรง และอัตราการรอดสูง รวมทั้งสะดวกสำหรับผู้มาติดต่อ

เกษตรกรควรเลือกแหล่งที่มีการคมนาคมสะดวกทั้งทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศ แล้วแต่กรณี เช่น มีถนนให้ยานพาหนะสามารถเข้าถึงฟาร์ม หรือมีแม่น้ำลำคลองซึ่งเรือสามารถเข้าถึงฟาร์มได้ หรืออยู่ใกล้สนามบิน และถนนภายในฟาร์มมีสภาพเหมาะสม

รายการที่ 2. สถานที่ตั้งฟาร์ม

ข้อกำหนด 2.3 ควรมีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน และป้องกันการสูญเสียผลิตผล (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

สาธารณูปโภคที่จำเป็น เช่น ไฟฟ้า ประปา และ/หรืออื่น ๆ เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานในฟาร์มให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นตามสภาพพื้นที่ของฟาร์มแต่ละแห่ง และมีการจัดการที่ดี เช่น มีไฟฟ้าสำหรับเครื่องสูบน้ำ เครื่องเพิ่มอากาศ มีไฟส่องสว่างในฟาร์ม มีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภค รวมทั้งควรมีระบบสำรอง เช่น ระบบไฟฟ้าหรือพลังงานสำรอง เพื่อป้องกันการสูญเสียผลิตผลในการเพาะพันธุ์ และ/หรืออนุบาลลูกพันธุ์สัตว์น้ำ

รายการที่ 2. สถานที่ตั้งฟาร์ม

ข้อกำหนด 2.4 กรณีเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลในบ่อ ควรอยู่ใกล้แหล่งน้ำที่มีคุณภาพ ปริมาณเพียงพอ และสามารถจัดระบบการถ่ายเทน้ำได้ดี (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

ฟาร์มอยู่ใกล้แหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำดีหรือสามารถปรับปรุงคุณภาพน้ำให้เหมาะสม มีปริมาณน้ำเพียงพอต่อความต้องการปริมาณน้ำใช้ในรอบปี มีการออกแบบฟาร์มและระบบถ่ายเทน้ำที่ดี ช่วยป้องกันการปนเปื้อนหรือการแพร่ระบาดของเชื้อโรค

เกษตรกรจึงควรมีระบบการจัดการน้ำที่นำมาใช้ให้มีคุณภาพน้ำเหมาะสมสำหรับเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำ รายละเอียดตามภาคผนวก ก และมีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการใช้ เช่น มีบ่อเก็บน้ำ มีน้ำบาดาล มีระบบน้ำหมุนเวียนที่มีการบำบัดน้ำก่อนนำกลับมาใช้ใหม่

เกษตรกรควรออกแบบบ่อให้มีการถ่ายเทน้ำจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ เพื่อให้มีการถ่ายเทน้ำได้ดี ประหยัดพลังงาน ลดค่าใช้จ่ายในการสูบน้ำเข้าออกฟาร์ม และสะดวกต่อการจัดการฟาร์ม

รายการที่	2.สถานที่ตั้งฟาร์ม
ข้อกำหนด	2.5 กรณีเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลในกระชังในแหล่งน้ำสาธารณะ 2.5.1 ต้องอยู่ในแหล่งน้ำสาธารณะและบริเวณที่ได้รับอนุญาตให้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชัง (ข้อกำหนดหลัก)

คำอธิบาย

แหล่งน้ำสาธารณะมีข้อกำหนดหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตให้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ก่อนที่จะสร้างกระชังต้องดำเนินการขออนุญาตให้ถูกต้องจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ รายละเอียดตามภาคผนวก ข เพื่อให้การวางกระชังเป็นระเบียบ ป้องกันการรุกร้าเขตสาธารณะ ไม่กีดขวางทางไหลของน้ำ โดยดำเนินการดังนี้

(1) เกษตรกรต้องขออนุญาตสร้างกระชังในแหล่งน้ำสาธารณะกับหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ก่อนการวางกระชัง เพื่อเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำ เช่น

- แม่น้ำ ลำคลอง ที่ประกาศเป็นที่เดินเรือ ให้ติดต่อกับกรมเจ้าท่า
- เขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำ ให้ติดต่อการไฟฟ้าฝ่ายผลิตหรือหน่วยงานชลประทานที่รับผิดชอบเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำนั้น
- คลองชลประทาน ให้ติดต่อกับหน่วยงานชลประทานในพื้นที่
- แหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ให้ติดต่อที่หน่วยงานของกรมประมงในแต่ละพื้นที่
- แหล่งน้ำสาธารณะที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ติดต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่นั้น

(2) เกษตรกรต้องยื่นขออนุญาตเป็นผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นที่สาธารณะสมบัติของแผ่นดิน โดยติดต่อกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(3) เกษตรกรต้องดำเนินการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำโดยต้องปฏิบัติตามประกาศกรมประมง และเมื่อเกษตรกรได้รับอนุญาตให้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชังจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ดังกล่าวข้างต้นแล้วต้องเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอยู่ในบริเวณหรือขอบเขตที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น

รายการที่	2. สถานที่ตั้งฟาร์ม
ข้อกำหนด	2.5 กรณีเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลในกระชังในแหล่งน้ำสาธารณะ 2.5.2 ควรอยู่ในแหล่งที่มีคุณภาพน้ำที่เหมาะสมและปริมาณน้ำเพียงพอในการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำ (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

การเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำในกระชังในแหล่งน้ำสาธารณะ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ และอ่างเก็บน้ำ จำเป็นต้องใช้น้ำที่มีคุณภาพเหมาะสม มีปริมาณเพียงพอ เพื่อให้การเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำได้ดี มีสุขภาพแข็งแรง ลดผลกระทบและความเสี่ยงต่อการดำเนินกิจกรรมในฟาร์ม

เกษตรกรควรวางแผนและประมาณความต้องการปริมาณน้ำใช้สำหรับฟาร์มในรอบปี ตลอดจนคำนึงถึงการใช้ น้ำของชุมชนในพื้นที่รอบฟาร์มที่ต้องใช้น้ำในการประกอบอาชีพต่างๆ และฤดูกาล

กระชังควรมีการถ่ายเทน้ำที่ดีเพื่อให้สัตว์น้ำได้รับน้ำที่อยู่ตลอดเวลาและลดปัญหาการสะสมของเสีย ความแรงของกระแส น้ำต้องไม่แรงเกินไปทำให้ลูกพันธุ์ว่ายทวนน้ำจนอ่อนแอและตายในที่สุด หรือกระแสน้ำแรงจนทำให้กระชังพ่อแม่พันธุ์หรือกระชังอนุบาลลูกพันธุ์เสียหาย มีปริมาณน้ำและความลึก เพียงพอตลอดระยะเวลาของการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล

ที่วางกระชังสำหรับการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำจืด หรือสำหรับการรวบรวมสัตว์น้ำจากธรรมชาติ ควรอยู่ในแหล่งน้ำที่มีคุณภาพเหมาะสมสำหรับเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำ รายละเอียดตาม ภาคผนวก ก

รายการที่ 3. การจัดการทั่วไป

ข้อกำหนด 3.1 ควรปฏิบัติตามคู่มือการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของกรมประมงตามชนิดสัตว์น้ำที่เพาะพันธุ์ และ/หรืออนุบาล หรือวิธีการอื่นที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

การปฏิบัติตามคู่มือการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของกรมประมงตามชนิดสัตว์น้ำ หรือวิธีการอื่นที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ในการเตรียมบ่อ การเตรียมน้ำ การจัดการบ่อและน้ำระหว่างการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล อาหารและการจัดการการให้อาหาร การดูแลสุขภาพสัตว์น้ำ โรคและพยาธิ ตลอดจนถึงการรวบรวมและการดูแล หลังการรวบรวม ทำให้เกษตรกรสามารถเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำบนพื้นฐานความรู้ทางวิชาการ เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น ได้ลูกพันธุ์สัตว์น้ำที่มีคุณภาพดี มีอัตราการรอดสูง มีการดูแลพ่อแม่พันธุ์ ให้มีคุณภาพดีซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการเพาะพันธุ์ การวางไข่ การผสมติด การฟักไข่ และความแข็งแรงของลูกพันธุ์

วิธีการเพาะพันธุ์ที่ดีจะช่วยให้เกษตรกรประสบความสำเร็จในการวางไข่ การผสมพันธุ์ การฟักไข่ การอนุบาล ลูกพันธุ์สัตว์น้ำ และป้องกันไม่ให้พ่อแม่พันธุ์บอบช้ำจากการเพาะพันธุ์ ส่วนวิธีการอนุบาลที่ดีจะทำให้ได้ลูกพันธุ์ ที่แข็งแรงไม่พิการ และมีอัตราการรอดสูง

เกษตรกรควรศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำจืด โดยอาจศึกษาจากคู่มือของ กรมประมง หรือคู่มือที่จัดทำโดยผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ หรือเกษตรกรที่ได้รับการยอมรับและมีการติดตาม เทคนิคและวิชาการใหม่ๆ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำจืด อยู่เสมอ

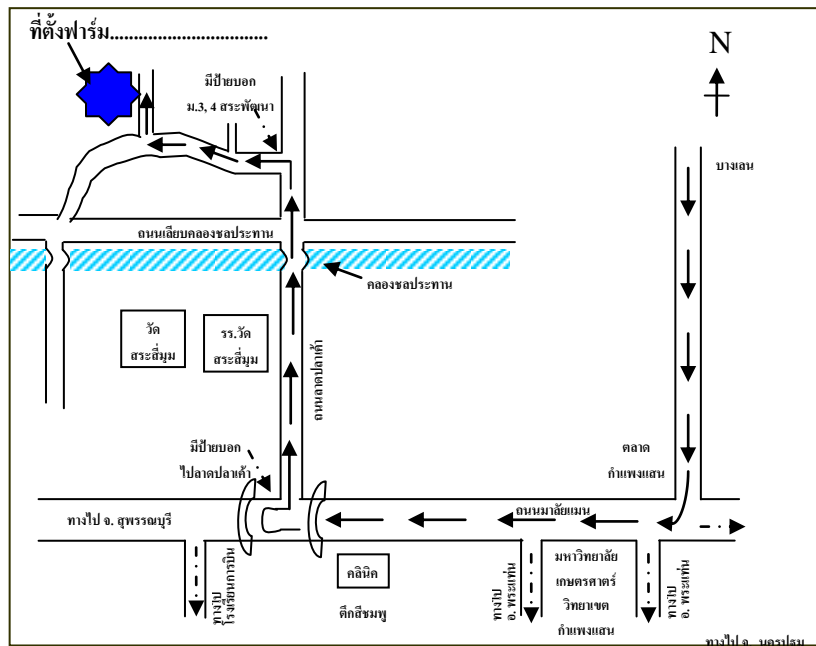
รายการที่ 3. การจัดการทั่วไป

ข้อกำหนด 3.2 ควรจัดทำแผนที่แสดงที่ตั้งและแผนผังของฟาร์ม (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

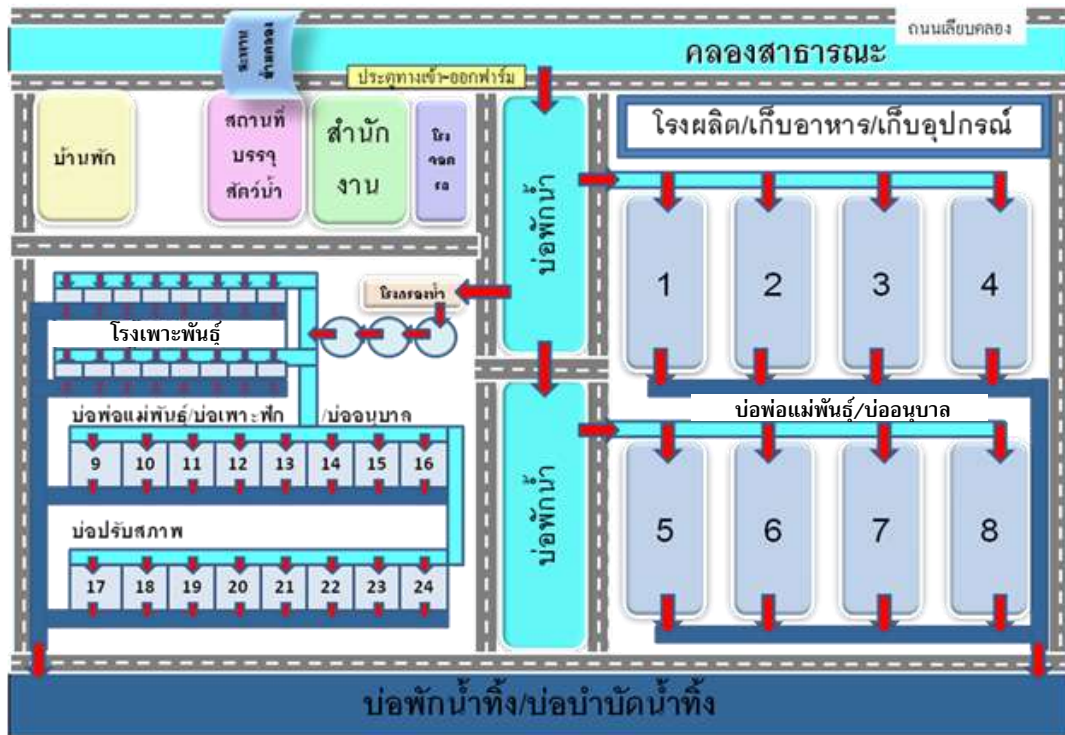
แผนที่แสดงแหล่งที่ตั้งฟาร์มเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้การเดินทางเข้าติดต่อกับฟาร์มได้สะดวก เช่น การขนส่ง การลำเลียงปัจจัยการผลิต และการจำหน่ายลูกพันธุ์สัตว์น้ำ รวมทั้งในกรณีที่เกษตรกรประสบปัญหาในการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล เจ้าหน้าที่จะสามารถเข้าไปให้คำแนะนำและแก้ไขได้อย่างรวดเร็ว ส่วนแผนผังฟาร์มจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการฟาร์ม

เกษตรกรควรจัดทำแผนที่แสดงแหล่งที่ตั้งฟาร์ม โดยอาจเขียนหรือจัดพิมพ์ในรูปแบบแผ่นพับ หรือสื่ออื่น ๆ ซึ่งควรมีรายละเอียดที่สามารถให้ผู้ติดต่อเดินทางเข้าถึงได้โดยง่าย เช่น สถานที่สำคัญที่เห็นเด่นชัดหรือเป็นที่รู้จัก เส้นทางจากตัวอำเภอหรือจังหวัดไปยังฟาร์ม ถนนทางเข้าฟาร์ม สถานที่ที่อยู่ใกล้เคียง

ภาพที่ 1 ตัวอย่างแผนที่ตั้งฟาร์ม

เกษตรกรควรจัดทำแผนผังภายในฟาร์มแสดง ถนนในฟาร์ม พื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่โรงเก็บอาหาร วัสดุ อุปกรณ์ ระบบน้ำ ทางน้ำเข้า รางระบายน้ำทิ้ง คลองส่งน้ำและพื้นที่บ่อโดยระบุประเภทขนาดและหมายเลขประจำบ่อหรือกระชัง แผนผังฟาร์มอาจจัดทำบนกระดาษดำ บอร์ด หรือวัสดุอื่น ๆ โดยควรติดตั้งหรือวางอยู่ในที่ที่เห็นได้ชัดเจน และอาจจะบรรยายละเอียดคำอธิบาย เช่น ชนิดสัตว์น้ำ วันที่ปล่อย หรืออาการที่พบ ซึ่งจะทำให้ง่ายต่อการใช้งาน

ภาพที่ 2 ตัวอย่างแผนผังฟาร์ม

รายการที่ 3. การจัดการทั่วไป

ข้อกำหนด 3.3 ผู้ปฏิบัติงานควรมีความรู้หรือได้รับการอบรมหรือมีประชุมด้านวิชาการ การจัดการการใช้ปัจจัยการผลิต การรวบรวม และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

ผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้และประสบการณ์จะช่วยให้การปฏิบัติงานเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำจัดประสบความสำเร็จ การเข้าร่วมประชุมหรือฝึกอบรมด้านวิชาการ กฎระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเพาะและอนุบาลสัตว์น้ำจืด การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และเทคนิคการเพาะและอนุบาลให้ทันสมัย เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน

เกษตรกรและผู้ปฏิบัติงานควรปฏิบัติ ดังนี้

- ควรเข้าร่วมประชุมหรือฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างความรู้และเพิ่มพูนทักษะการเพาะและอนุบาลสัตว์น้ำจืด ทั้งด้านการจัดการการเพาะและอนุบาล การใช้ปัจจัยการผลิต การเก็บเกี่ยวรวบรวมผลิตผล รวมถึงกฎระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานฟาร์มได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
- การพบปะแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในกลุ่มเกษตรกรด้วยกัน เพื่อนำมาเป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาเทคนิคการเพาะและอนุบาลให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
- ควรเก็บหลักฐานการฝึกอบรมหรือการประชุมต่างๆ เช่น ภาพถ่าย เอกสารใบรับรอง วารสาร เอกสารวิชาการ วัสดุประโยชน์และแสดงต่อผู้ตรวจประเมินกรณีมีการร้องขอ

รายการที่ 3. การจัดการทั่วไป

ข้อกำหนด 3.4 กรณีเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลในบ่อ ควรเตรียมบ่อ เตรียมน้ำ และอุปกรณ์อย่างถูกวิธี เพื่อป้องกันโรคที่จะเกิดกับสัตว์น้ำ (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

สภาพแวดล้อมในบ่อ คุณภาพน้ำและพื้นดินมีผลต่อการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล สภาพแวดล้อมที่ไม่ดี จะส่งผลให้สัตว์น้ำเกิดความเครียด อ่อนแอและเป็นโรคได้ง่าย ก่อนที่จะเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำ รุ่นต่อไป จึงต้องมีการเตรียมบ่อ เตรียมน้ำปรับสภาพบ่อให้เหมาะสมอุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ควรล้างทำความสะอาดสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนเชื้อโรคที่ทำให้สัตว์น้ำติดเชื้ได้

เกษตรกรควรเตรียมและปรับสภาพบ่อรวมทั้งมีการกำจัดเชื้อโรคในช่วงของการเตรียมบ่อให้เหมาะสมกับชนิดของสัตว์น้ำ เช่น

- ตรวจสอบความแข็งแรงของบ่อ ผนังบ่อ หรือคันท่อไม่ให้มีการรั่วซึม
 - ลอกเลนพื้นบ่อออกหรือมีวิธีการบำบัดเลนที่เหมาะสมสำหรับบ่อที่ใช้มานานหลายปีโดยไม่มีการพักบ่อ หรือไม่มีการเตรียมบ่อก่อนการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลรอบใหม่ อาจเกิดปัญหาพื้นบ่อเน่าเสีย เป็นแหล่งสะสมของเชื้อโรคและเกิดแก๊สไฮโดรเจน (hydrogen sulfide; H₂S) ที่มีผลเสียต่อสุขภาพสัตว์น้ำ
 - ทำความสะอาด ตากบ่อให้แห้ง และฆ่าเชื้อ
 - การสูบน้ำจากบ่อพักน้ำเข้าบ่อ ควรผ่านการกรอง เช่น ใช้ถุงกรองน้ำ ผ้ากรอง หรือระบบกรองเพื่อป้องกันศัตรูสัตว์น้ำหรือสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคจากภายนอกฟาร์มที่เข้ามากับน้ำ กรณีแหล่งน้ำที่ใช้อาจมีความเสี่ยงต่อสุขภาพสัตว์น้ำ ควรมีบ่อพักน้ำเพื่อปรับสภาพน้ำก่อนนำไปใช้
 - ควรทำความสะอาดและฆ่าเชื้ออุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่ต้องใช้ในการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล เช่น แขนในสารละลายต่างทับทิม สารละลายคลอรีน ตามความจำเป็น และควรมีอุปกรณ์ป้องกันสัตว์พาหะนำโรค
- เกษตรกรควรเตรียมและติดตั้งอุปกรณ์เครื่องมืออย่างถูกวิธี เพื่อลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคในสัตว์น้ำ ทั้งนี้ ควรมีการจัดเตรียมเครื่องเพิ่มอากาศสำรอง เครื่องสูบน้ำสำรอง รวมถึงมีอะไหล่ เพื่อให้สามารถใช้งานได้ อย่างทันที่

รายการที่ 3. การจัดการทั่วไป

ข้อกำหนด 3.5 กรณีเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลในกระชังในแหล่งน้ำสาธารณะ

3.5.1 ต้องใช้พื้นที่ดำเนินการไม่เกินที่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ (ข้อกำหนดหลัก)

คำอธิบาย

เกษตรกรต้องใช้พื้นที่ดำเนินการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำไม่เกินที่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ (ตามข้อ 2.5.1) การวางกระชังเกินกว่าที่ได้รับอนุญาตหรือวางกระชังหนาแน่นเกินไป อาจทำให้เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม สัตว์น้ำที่เพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล และสัตว์น้ำอื่นในแหล่งน้ำนั้น

รายการที่ 3. การจัดการทั่วไป**ข้อกำหนด 3.5 กรณีเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลในกระชังในแหล่งน้ำสาธารณะ****3.5.2 ควรเตรียมและวางกระชังอย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อป้องกันผลกระทบต่อ****คุณภาพน้ำและสุขภาพสัตว์น้ำ (ข้อกำหนดรอง)****คำอธิบาย**

การเตรียมและวางกระชังสำหรับการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำจืด ควรมีการป้องกันหรือหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพน้ำในระหว่างการเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ การเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล เนื่องจากการจัดการแก้ไขทำได้ยากกว่าการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำในบ่อที่สามารถเปลี่ยนถ่ายน้ำได้ หากวางกระชังไม่เหมาะสม เช่น วางติดกันมากเกินไป อาจทำให้การไหลเวียนของน้ำไม่ดี จะส่งผลให้สัตว์น้ำอ่อนแอ เป็นโรค หรือตาย รวมถึงส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมบริเวณใกล้เคียง

การวางกระชังที่ด้านล่างสุดของกระชังควรลอยอยู่เหนือพื้นท้องน้ำไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร ตลอดระยะเวลาของการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล เพื่อให้สามารถถ่ายเทได้ดี และลดปัญหาที่เกิดจากของเสียที่หมักหมมบริเวณใต้กระชัง การวางกระชังควรจัดวางให้เป็นระเบียบและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ผู้อนุญาตกำหนด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดมูมอับระหว่างกระชัง ซึ่งทำให้ออกซิเจนลดลงจนเป็นอันตรายต่อลูกพันธุ์สัตว์น้ำ

รายการที่ 3. การจัดการทั่วไป**ข้อกำหนด 3.5 กรณีเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลในกระชังในแหล่งน้ำสาธารณะ****3.5.3 ควรทำความสะอาดกระชังและอุปกรณ์เป็นระยะตลอดช่วงการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลเพื่อให้ถ่ายเทได้ดี (ข้อกำหนดรอง)****คำอธิบาย**

กระชังที่มีตะกอนหรือตะไคร่น้ำเกาะจนเกิดอุดตันระหว่างการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล ทำให้น้ำไม่สามารถถ่ายเทได้ดี อาจเกิดการสะสมของของเสีย เชื้อโรค และส่งผลให้สัตว์น้ำ โตช้าและป่วยได้

ควรหมั่นทำความสะอาดกระชัง ซ่อมแซม หรือเปลี่ยนกระชังใหม่ และหากมีกระชังที่ยังไม่ใช้ควรเก็บขึ้นทำความสะอาด แล้วนำไปเก็บในที่ที่เหมาะสม รวมถึงควรทำความสะอาดบริเวณรอบๆ ที่วางกระชัง เช่น เก็บเศษขยะหรือเศษวัสดุอื่น ๆ ที่ไหลมาติดบริเวณกระชังอย่างสม่ำเสมอ

รายการที่ 4. ปัจจัยการผลิต**ข้อกำหนด 4.1 ควรใช้พ่อแม่พันธุ์และ/หรือลูกพันธุ์สัตว์น้ำที่แข็งแรง (ข้อกำหนดรอง)****คำอธิบาย**

การเลือกใช้พ่อแม่พันธุ์และ/หรือลูกพันธุ์สัตว์น้ำที่มีคุณภาพดี แข็งแรงจะทำให้การเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำประสบความสำเร็จ มีอัตราการรอดสูงได้ผลผลิตดีและง่ายต่อการจัดการควรเลือกใช้หรือซื้อพ่อแม่พันธุ์และ/หรือลูกพันธุ์สัตว์น้ำจากฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี

หรือ จีเอพี (Good Aquaculture Practices; GAP) หรือแหล่งที่เชื่อถือได้ และพิจารณาลักษณะของพ่อแม่พันธุ์ และ/หรือลูกพันธุ์สัตว์น้ำประกอบ ดังนี้

- พ่อแม่พันธุ์มีวัยอะครบถ้วนและสมบูรณ์ แข็งแรง ไม่ปรากฏอาการของโรคและพยาธิอายุและขนาดเหมาะสม สมบูรณ์เพศ มีประวัติการเจริญเติบโตดี ไข่ตกและให้ลูกพันธุ์มาก
- ลูกพันธุ์มีวัยอะครบถ้วนและสมบูรณ์ ไม่พิการ สีตัวปกติ ตาและเกล็ดหรือผิวหนังสดใสแวววาว แข็งแรง ปราศเปื้อย สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี ไม่ปรากฏอาการของโรคและพยาธิ

รายการที่ 4. ปัจจัยการผลิต

ข้อกำหนด 4.2 พ่อแม่พันธุ์และ/หรือลูกพันธุ์สัตว์น้ำต้องมีหนังสือกำกับการซื้อขายสัตว์น้ำหรือมีเอกสารหลักฐานแสดงแหล่งที่มา (ข้อกำหนดหลัก)

คำอธิบาย

เกษตรกรต้องมีหนังสือกำกับการซื้อขายสัตว์น้ำ (Aquatic Animal Purchasing Document; APD) หรือเอกสารหลักฐานอื่นที่แสดงแหล่งที่มาของพ่อแม่พันธุ์และ/หรือลูกพันธุ์สัตว์น้ำ เช่น ใบเสร็จการซื้อขาย สัตว์น้ำหรือบันทึกที่แสดงชื่อ ที่อยู่เกษตรกร ชนิด จำนวน และแหล่งที่มา ทำให้ทราบประวัติหรือแหล่งที่มา สามารถตามสอบได้เมื่อเกิดปัญหาในการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล การจำหน่ายสัตว์น้ำ หรือพบยาสัตว์หรือสารเคมีตกค้างในผลิตผลสัตว์น้ำ ในกรณีสัตว์น้ำควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการประมง ให้ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดตามภาคผนวก ค

รายการที่ 4. ปัจจัยการผลิต

ข้อกำหนด 4.3 ใช้อาหารสำเร็จรูป อาหารเสริม สารผสมล่วงหน้า หัวอาหาร ที่ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ (ในกรณีที่กำหนดให้ปัจจัยการผลิตนั้นต้องขึ้นทะเบียน) มีการแสดงฉลากตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง และไม่หมดอายุ (ข้อกำหนดหลัก)

คำอธิบาย

ปัจจัยการผลิต ได้แก่ อาหารสำเร็จรูป อาหารเสริม สารผสมล่วงหน้า (premix) หัวอาหารมีผลโดยตรงต่อการเจริญเติบโต ความต้านทานโรค และอัตราการรอด การซื้อปัจจัยการผลิตดังกล่าวต้องเลือกที่ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ เพื่อให้มั่นใจว่ามีคุณภาพ ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัยต่อสัตว์น้ำ รวมถึงไม่มีการปนเปื้อนของยาสัตว์และสารเคมีต้องห้าม

การพิจารณาเลือกซื้อและใช้ปัจจัยการผลิตที่ขึ้นทะเบียนถูกต้อง มีข้อแนะนำโดยสังเขป ดังนี้

(1) เลือกใช้ปัจจัยการผลิตที่มีเลขทะเบียนปัจจัยการผลิตที่ได้รับอนุญาตให้ขึ้นทะเบียนแล้วจะได้รับอนุญาตให้พิมพ์เลขทะเบียนบนฉลาก โดยเลขทะเบียนนี้มี 2 ลักษณะ คือ ก) เลขทะเบียนที่มีอักษร “ป” และตามด้วยเลข 10 หลัก เป็นเลขทะเบียนที่ออกให้โดยกรมประมง และ ข) เลขทะเบียนที่มีเลข 10 หลัก ไม่มีอักษร “ป” นำหน้า เป็นเลขทะเบียนที่ออกให้โดยกรมปศุสัตว์

- (2) เลือกใช้อาหารสัตว์น้ำให้ตรงกับชนิดและขนาดของสัตว์น้ำ โดยสามารถดูได้จากฉลากที่ระบุว่า เป็นอาหารสำหรับสัตว์น้ำชนิดและขนาดใด เช่น ใช้อาหารปลาตุ๊กเลี้ยงปลาตุ๊ก อาหารปลาเล็กเลี้ยงปลาขนาดเล็ก
- (3) วันที่ผลิตและวันล่วงอายุ (วันหมดอายุ) ที่ปรากฏบนฉลาก โดยปกติแล้วปัจจัยการผลิตที่ได้รับการขึ้นทะเบียนและมีจำหน่ายในท้องตลาด มีการระบุวันที่ผลิตและวันล่วงอายุไว้ ดังนั้น จึงควรพิจารณาไม่ใช้ปัจจัยการผลิตที่หมดอายุ เนื่องจากอาจมีการเสื่อมคุณค่าทางโภชนาการซึ่งจะมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำ รวมถึงอาจมีเชื้อรา หรือเชื้อโรคที่ไม่พึงประสงค์หรือมีกักจะขึ้นและสูญเสียการคงสภาพในน้ำ
- (4) ควรตรวจดูภาชนะบรรจุต้องไม่ให้อยู่ในสภาพชำรุด เปื่อยยุ่ย ฉีกขาด ทะลุหรือดูว่ามีการปิดภาชนะอย่างเหมาะสม และควรตรวจสอบสภาพปัจจัยการผลิตก่อนที่จะนำไปใช้เลี้ยงสัตว์น้ำ โดยปัจจัยการผลิตดังกล่าวต้องไม่เป็นเชื้อรา ไม่มีกลิ่นเหม็นหืน ไม่มีสีผิดปกติไปจากเดิม เพื่อป้องกันการใช้ปัจจัยการผลิตที่เสื่อมสภาพหรือคุณภาพไม่เหมาะสม

รายการที่ 4. ปัจจัยการผลิต

ข้อกำหนด 4.4 อาหารมีชีวิตหรืออาหารสดที่ใช้เลี้ยงสัตว์น้ำ และ/หรือวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตอาหารสัตว์น้ำใช้เองในฟาร์ม ต้องปราศจากยาสัตว์และสารเคมีต้องห้ามตามประกาศของทางราชการ (ข้อกำหนดหลัก)

คำอธิบาย

อาหารมีชีวิตหรืออาหารสดที่ใช้เลี้ยงสัตว์น้ำ หรือวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตอาหารสัตว์น้ำต้องปราศจากยาสัตว์และสารเคมีต้องห้ามตามประกาศของทางราชการ เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสัตว์น้ำและความปลอดภัยของผู้บริโภค

เกษตรกรต้องเลือกซื้ออาหารมีชีวิต อาหารสดที่ใช้เลี้ยงหรือวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตอาหารสัตว์น้ำ เช่น ปลาสด ปลาป่น กากถั่วเหลือง รำข้าว ปลาขี้ขาว จากแหล่งที่เชื่อถือได้ และเก็บหลักฐานการซื้อไว้ หรือมีเอกสารหลักฐานที่แสดงว่าวัตถุดิบปราศจากยาสัตว์และสารเคมีต้องห้ามตามประกาศของทางราชการ เช่น เอกสารแสดงขั้นตอนการเตรียมอาหารสดที่ไม่ใช้ยาและสารเคมีต้องห้าม มีใบรับรองวัตถุดิบ

รายการที่ 4. ปัจจัยการผลิต

ข้อกำหนด 4.5 อาหารมีชีวิตหรืออาหารสดที่ใช้เลี้ยงสัตว์น้ำ และ/หรืออาหารที่ผลิตใช้เองในฟาร์มควรมีคุณภาพดี มีคุณค่าทางโภชนาการเหมาะสมกับสัตว์น้ำ ผลิตและเตรียมอย่างถูกสุขลักษณะ (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

อาหารมีชีวิตหรืออาหารสดที่ใช้เลี้ยงสัตว์น้ำ และ/หรืออาหารที่ผลิตใช้เองในฟาร์มที่มีคุณภาพและโภชนาการเหมาะสมกับสัตว์น้ำจะส่งผลดีต่อพ่อแม่พันธุ์ ในด้านการเจริญพันธุ์ ปริมาณและคุณภาพของน้ำเชื้อและไข่ ส่วนการอนุบาลลูกพันธุ์สัตว์น้ำด้วยอาหารที่มีคุณภาพและโภชนาการเหมาะสม จะส่งผลดีต่อการเจริญเติบโต อัตรารอด ระยะเวลาดูอนุบาล ทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง

เกษตรกรและผู้ปฏิบัติงานควรปฏิบัติ ดังนี้

- ควรล้างทำความสะอาดอาหารมีชีวิต เช่น ไโรแดง ลูกน้ำ ด้วยน้ำสะอาด และฆ่าเชื้อโรคภายนอก
- ควรทำความสะอาดและจัดเก็บรักษาอาหารสดอย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อชะลอการเสื่อมคุณภาพของอาหาร ลดการปนเปื้อนของจุลินทรีย์ และป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพสัตว์น้ำ
- ควรผลิตอาหารที่ผลิตใช้เองในฟาร์มให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการทางโภชนาการของสัตว์น้ำตามชนิด ขนาด และอายุ

ข้อควรปฏิบัติในการเตรียมและผลิตอาหารสัตว์น้ำใช้เองในฟาร์มอย่างถูกสุขลักษณะ มีดังนี้

- (1) ควรจัดแบ่งพื้นที่ที่ใช้ในการผสมวัตถุดิบอาหารให้เป็นสัดส่วน มีการป้องกันไม่ให้สัตว์เลี้ยงและสัตว์พาหะนำเชื้อเข้าไปในบริเวณผลิตอาหาร
- (2) ควรล้างทำความสะอาดสายการผลิต รวมถึงพื้นที่หรือบริเวณที่ผสม ก่อนและหลังการผลิตอาหาร
- (3) ควรล้างทำความสะอาดเครื่องมืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหารสัตว์น้ำ เช่น ภาชนะบรรจุวัตถุดิบหรืออาหารสัตว์ เครื่องมือที่ใช้ในการผสมวัตถุดิบและอื่น ๆ ทำให้แห้งก่อนจัดเก็บในที่ที่เหมาะสม แยกเป็นสัดส่วน และควรดูแล บำรุงรักษา ซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ
- (4) ควรใช้ภาชนะที่สะอาดรองรับอาหารสัตว์น้ำไม่ให้สัมผัสกับพื้นโดยตรง กรณีอาหารเม็ด ควรผึ่งให้แห้งและทิ้งให้เย็นก่อนนำไปบรรจุในภาชนะบรรจุ
- (5) ผู้ปฏิบัติงานผลิตอาหารสัตว์น้ำควรสวมถุงมือและรองเท้าบูตในระหว่างการผลิต ล้างถุงมือและรองเท้าบูตตากให้แห้ง และเก็บในที่ที่เหมาะสมหลังจากผลิตอาหารสัตว์น้ำเสร็จแล้ว

รายการที่ 4. ปัจจัยการผลิต

ข้อกำหนด 4.6 ควรมีการจัดการในการให้อาหารอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการของสัตว์น้ำ เพื่อให้สัตว์น้ำมีสุขภาพแข็งแรงและไม่มีผลกระทบต่อคุณภาพน้ำ (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

การจัดการการให้อาหารอย่างเพียงพอ เหมาะสมกับความต้องการของสัตว์น้ำ จะทำให้สัตว์น้ำมีการเจริญเติบโตแข็งแรง อัตรารอด และมีภูมิคุ้มกันที่ดี ทำให้ได้พ่อแม่พันธุ์และลูกพันธุ์ที่ดี รวมทั้งไม่มีเศษอาหารเหลือทำให้น้ำเน่าเสียเป็นแหล่งสะสมของเชื้อจุลินทรีย์

การจัดการการให้อาหารสัตว์น้ำควรพิจารณาจากปัจจัย ดังนี้

- (1) ชนิด ขนาด และ/หรืออายุของสัตว์น้ำ เช่น สัตว์น้ำกินเนื้อหรือสัตว์น้ำกินพืช ขนาดปากและน้ำหนักของสัตว์น้ำ โดยการให้อาหารระหว่างอนุบาลสัตว์น้ำ ควรให้อาหารจำนวนน้อยในแต่ละมื้อแต่ให้บ่อยครั้ง เป็นวิธีที่ดีที่สุด เพราะจะทำให้สัตว์น้ำมีโอกาสกินอาหารอย่างทั่วถึง และไม่มีเศษอาหารเหลือจนทำให้น้ำเน่าเสีย ส่วนการให้อาหารพ่อแม่พันธุ์ควรให้วันละ 1-2 ครั้ง
- (2) พฤติกรรมการกินอาหารของสัตว์น้ำแต่ละชนิด เช่น การกินบริเวณผิวน้ำ กลางน้ำ หน้ดิน หรือกินแบบรวมฝูง กินเร็วหรือช้า กินช่วงเวลาเช้าหรือเย็น
- (3) ขนาดและลักษณะของบ่อ/กระชัง ที่มีผลต่อการให้อาหารอย่างทั่วถึง
- (4) ความหนาแน่นของสัตว์น้ำ

- (5) สุขภาพสัตว์น้ำ เช่น สัตว์น้ำเครียดหรือป่วยจะกินอาหารลดลง
 (6) คุณภาพน้ำ เช่น อุณหภูมิ น้ำ ปริมาณออกซิเจนละลายน้ำ แอมโมเนีย ความเป็นกรด-เบส

รายการที่ 4. ปัจจัยการผลิต

ข้อกำหนด 4.7 ปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากอาหาร ต้องขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ (ในกรณีที่กำหนดให้ปัจจัยการผลิตนั้นต้องขึ้นทะเบียน) และต้องไม่มีการปนเปื้อนยาสัตว์และสารเคมีต้องห้ามตามประกาศของทางราชการ (ข้อกำหนดหลัก)

คำอธิบาย

การใช้ปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากอาหาร เช่น จุลินทรีย์ ต้องใช้หัวเชื้อจุลินทรีย์ที่ผลิตโดยหน่วยงานราชการ หรือหัวเชื้อจุลินทรีย์ที่มีการขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย และปัจจัยการผลิตที่ไม่กำหนดให้ขึ้นทะเบียน เช่น ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมัก ต้องไม่มีการปนเปื้อนยาสัตว์หรือสารเคมีต้องห้ามตามประกาศของทางราชการ เกษตรกรต้องเลือกใช้อย่างระมัดระวังและซื้อจากแหล่งที่เชื่อถือได้

รายการที่ 4. ปัจจัยการผลิต

ข้อกำหนด 4.8 กรณีมีการใช้น้ำหมักชีวภาพที่ผลิตใช้เองในฟาร์มควรผลิตอย่างถูกสุขลักษณะ (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

การผลิตน้ำหมักชีวภาพขึ้นใช้เองในฟาร์ม ควรผลิตอย่างถูกสุขลักษณะ และป้องกันการปนเปื้อนของเชื้อจุลินทรีย์ที่ไม่พึงประสงค์ กรณีที่เกษตรกรมีการใช้หัวเชื้อจุลินทรีย์ ควรใช้หัวเชื้อจุลินทรีย์ที่ผลิตโดยหน่วยงานราชการ หรือหัวเชื้อจุลินทรีย์ที่มีการขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย การนำหัวเชื้อมาเพาะขยาย ควรดำเนินการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อป้องกันการปนเปื้อน การใช้และการเก็บรักษาหัวเชื้อจุลินทรีย์ ควรปฏิบัติตามคำแนะนำที่ฉลาก

รายการที่ 4. ปัจจัยการผลิต

ข้อกำหนด 4.9 ควรเก็บรักษาปัจจัยการผลิตอย่างถูกสุขลักษณะและเหมาะสม เพื่อรักษาคุณภาพและป้องกันการปนเปื้อน (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

ปัจจัยการผลิต (ที่ไม่ใช่พ่อแม่พันธุ์ ลูกพันธุ์) ควรจัดเก็บอย่างเหมาะสมตามชนิดและประเภทของปัจจัยการผลิต ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย ไม่ให้มีการปนเปื้อนของยาสัตว์และสารเคมี การนำไปใช้ ควรยึดหลักการ “มาก่อนใช้ก่อน” (First in-first out) จัดเก็บอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย จัดแยกเป็นสัดส่วน ชั่งอย่างชัดเจน ทำให้สะดวกต่อการบริหารจัดการ โรงเรือนหรือสถานที่เก็บปัจจัยการผลิตสามารถป้องกันความร้อน ความชื้น แสงแดด ฝน และมีอากาศถ่ายเทได้สะดวกเพื่อไม่ให้อับชื้น

เกษตรกรและผู้ปฏิบัติงานควรปฏิบัติ ดังนี้

- ควรมีการป้องกันสัตว์เลื้อยและสัตว์พาหะนำเชื้อเข้าไปในบริเวณที่จัดเก็บปัจจัยการผลิต และไม่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์อื่น
- ควรวางถุงอาหารเม็ดสำเร็จรูปไม่ให้สัมผัสกับพื้นโดยตรง แต่ควรจัดวางบนแผ่นรองพื้น โดยมีหลักการให้วางอาหารสัตว์น้ำบนแผ่นรองพื้นห่างจากผนังและพื้นห้องอย่างน้อยประมาณ 10 เซนติเมตร เพื่อป้องกันการเสื่อมสภาพของอาหารสัตว์น้ำจากความชื้นและการเกิดเชื้อรา
- ควรเก็บอาหารมีชีวิต เช่น ไรแดง ลูกน้ำ และอาหารสดอื่น ๆ เช่น กุ้งฝอย ปลาเบ็ด ในตู้แช่เย็นหรือแช่แข็ง เพื่อรักษาสภาพให้มีความสดเสมอ ถูกสุขลักษณะ และควรใช้ภาชนะบรรจุที่มีสภาพดี แข็งแรง
- ควรจัดวางและเก็บอาหารสัตว์น้ำที่ผลิตใช้เอง โดยแยกเป็นสัดส่วนชัดเจน เป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด ดูแลง่าย สามารถป้องกันการปนเปื้อน ป้องกันการรบกวนของสัตว์เลื้อยและสัตว์พาหะนำเชื้อ มีสัญลักษณ์ที่แสดงการบ่งชี้ชนิดและประเภทอาหารสัตว์ชัดเจน ควรระบุวันผลิตและวันหมดอายุ เพื่อมั่นใจว่าสัตว์น้ำได้รับอาหารที่มีความสดและสะอาด
- ควรมีการดูแลอาหารสัตว์น้ำในระหว่างการนำอาหารไปเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยมีบริเวณที่พักอาหารที่เหมาะสม ไม่ให้มีสัตว์เลื้อยหรือสัตว์พาหะนำเชื้อมาค้ำย่ย์กินอาหารสัตว์น้ำ รวมทั้งควรมีสิ่งป้องกันจากแดด ฝน
- ควรเก็บรักษายาสัตว์และสารเคมีที่ใช้ในการรักษาโรคอย่างถูกต้องตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากหรือเอกสารกำกับยา เช่น ยาสัตว์บางชนิดกำหนดให้เก็บในตู้เย็น หรือในที่เย็นและแห้ง ไม่ให้ถูกแสงแดด ควรเก็บในภาชนะที่มิดชิดห่างจากมือเด็กและสัตว์เลื้อย จัดแยกเก็บเป็นหมวดหมู่ไม่ปะปนกัน และมีสัญลักษณ์ชี้บ่งชัดเจน เพื่อป้องกันการหยิบยาสัตว์และสารเคมีผิดพลาด สำหรับยาสัตว์ที่เหลือใช้ ควรจัดเก็บอย่างถูกต้องเหมาะสม และหากนำมาใช้ใหม่ควรตรวจสอบสภาพยาสัตว์ก่อนใช้ว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากสภาพเดิม เช่น ไม่เปลี่ยนสี ไม่จับเป็นก้อน ไม่ตกตะกอน
- ควรแยกจัดเก็บปัจจัยการผลิตอื่น เช่น ปุ๋ย ปุ๋ย เกลือ ให้เป็นสัดส่วน สะดวกต่อการนำไปใช้และการจัดการ มีการชี้บ่งอย่างชัดเจน และควรจัดวางบนแผ่นรองพื้นเพื่อป้องกันความชื้น

รายการที่ 5. การจัดการดูแลสุขภาพและสวัสดิภาพสัตว์น้ำ

ข้อกำหนด 5.1 ควรจัดการ ตรวจสอบติดตาม รักษาสุขภาพแวดล้อม และสุขภาพสัตว์น้ำตลอดระยะเวลาเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสวัสดิภาพสัตว์น้ำได้ทันที (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

การจัดการดูแลสัตว์น้ำเพื่อให้มีความเป็นอยู่ที่ดี และตรวจติดตามสภาพแวดล้อมของบ่อและกระชังอย่างเหมาะสม ตลอดระยะเวลาเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้สัตว์น้ำมีความเป็นอยู่ที่ดี ไม่เครียด สุขภาพแข็งแรง และลดความเสี่ยงในการเกิดโรค

การดูแลสัตว์น้ำเพื่อให้มีความเป็นอยู่ที่ดี เช่น การปล่อยลูกพันธุ์ไม่หนาแน่นเกินไป การจัดการคุณภาพน้ำ การตรวจสอบติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทั้งในบ่อและกระชัง สภาพภูมิอากาศ และคุณภาพน้ำ

ในแหล่งน้ำนั้น ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และสามารถป้องกันแก้ไขได้อย่างทันท่วงที

การตรวจติดตามสุขภาพสัตว์น้ำโดยสังเกตจากพฤติกรรม เช่น การกินอาหาร การลอยหัว การว่ายน้ำ และการสังเกตความผิดปกติอื่น เช่น มีแผลตามลำตัว เพื่อลดความเสี่ยงการเกิดโรคของสัตว์น้ำภายในฟาร์ม และลดโอกาสในการแพร่กระจายของโรคทั้งภายในและระหว่างฟาร์ม รวมถึงสัตว์น้ำที่อยู่ในธรรมชาติ

รายการที่ 5. การจัดการดูแลสุขภาพและสวัสดิภาพสัตว์น้ำ

ข้อกำหนด 5.2 ควรเคลื่อนย้ายสัตว์น้ำให้สอดคล้องกับข้อกำหนดด้านสุขภาพสัตว์น้ำ (Aquatic Animal Health Code) ขององค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (World Organization for Animal Health; OIE) (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

เกษตรกรควรเคลื่อนย้ายสัตว์น้ำให้ถูกสุขลักษณะ สอดคล้องกับข้อกำหนดด้านสุขภาพสัตว์น้ำขององค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อโรคไปสู่สัตว์น้ำอื่น ๆ

การเคลื่อนย้ายสัตว์น้ำอย่างถูกต้อง ควรมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

- (1) ภาชนะที่ใช้บรรจุสัตว์น้ำต้องสามารถรับน้ำหนักของน้ำและสัตว์น้ำได้ตลอดการเคลื่อนย้าย และมีความปลอดภัยต่อสัตว์น้ำที่เคลื่อนย้าย ไม่มีการรั่วไหลของน้ำ และสามารถตรวจสอบสภาพของสัตว์น้ำระหว่างการเคลื่อนย้ายได้สะดวก
- (2) อุปกรณ์ในการเคลื่อนย้าย ควรใช้เฉพาะกับสัตว์น้ำชนิดใดชนิดหนึ่งเท่านั้น และถ้าใช้กับสัตว์น้ำชนิดอื่น ต้องเป็นชนิดที่ไม่มีการติดเชื้อมโรคข้ามชนิดสัตว์
- (3) เคลื่อนย้ายสัตว์น้ำขณะสัตว์น้ำมีสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ ไม่เป็นโรค
- (4) เคลื่อนย้ายสัตว์น้ำในระดับความหนาแน่นที่เหมาะสม และมีการให้ออกซิเจนที่เพียงพอตลอดเวลา
- (5) ควบคุมไม่ให้สัตว์น้ำหลุดลอดลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ
- (6) ฆ่าเชื้อโรคในน้ำที่เหลือจากการเคลื่อนย้ายก่อนระบายทิ้ง

รายการที่ 5. การจัดการดูแลสุขภาพและสวัสดิภาพสัตว์น้ำ

ข้อกำหนด 5.3 เมื่อสัตว์น้ำมีอาการผิดปกติ ควรพิจารณาด้านการจัดการก่อนการใช้อาหารสัตว์และสารเคมี รวมถึงต้องตรวจหาสาเหตุเบื้องต้น พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลความผิดปกติและวิธีการแก้ไข (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

อาการผิดปกติของสัตว์น้ำ เช่น ว่ายน้ำผิดปกติ ลอยหัว อาจมีสาเหตุจากสภาพแวดล้อมและการจัดการ ควรรีบหาสาเหตุของอาการผิดปกติ เพื่อแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพก่อนการใช้อาหารสัตว์และสารเคมีในการรักษา

ในระหว่างการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล เกษตรกรควรหมั่นสังเกตพฤติกรรมของสัตว์น้ำ หากพบว่ามีอาการผิดปกติควรบันทึกลักษณะอาการที่พบ หาสาเหตุ และควรนำข้อมูลย้อนหลังมาพิจารณาร่วมด้วย เช่น คุณภาพน้ำ สภาพแวดล้อม ประวัติการเกิดโรคแล้วรีบดำเนินการแก้ไข โดยเกษตรกรควรลดปริมาณ

อาหารที่ให้อาหาร เนื่องจากในช่วงที่สัตว์น้ำมีอาการผิดปกติจะกินอาหารน้อยลง และปรับสภาพแวดล้อมในบ่อ เช่น มีการใช้เครื่องตีน้ำหรือเครื่องให้อากาศเพื่อเพิ่มออกซิเจน และควรบันทึกข้อมูลเก็บไว้

หากมีข้อสงสัยว่าอาการผิดปกติเกิดจากการเป็นโรคควรส่งตัวอย่างเพื่อตรวจวินิจฉัย วิธีการเก็บตัวอย่าง รายละเอียดตามภาคผนวก ง

รายการที่ 5. การจัดการดูแลสุขภาพและสวัสดิภาพสัตว์น้ำ

ข้อกำหนด 5.4 ในกรณีที่สัตว์น้ำป่วย หากจำเป็นต้องใช้ยาสัตว์และสารเคมี ให้ใช้ยาสัตว์และสารเคมีที่ขึ้นทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนด ปฏิบัติตามฉลากอย่างเคร่งครัด และใช้อย่างมีความรับผิดชอบ พร้อมทั้งบันทึกข้อมูล (ข้อกำหนดหลัก)

คำอธิบาย

ในกรณีสัตว์น้ำป่วยและจำเป็นต้องใช้ยาสัตว์และสารเคมี ให้ใช้ยาสัตว์และสารเคมีที่ขึ้นทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้มั่นใจว่ายาสัตว์และสารเคมีที่ใช้ไม่ปลอมปน ไม่เสื่อมคุณภาพ และปฏิบัติตามฉลากอย่างเคร่งครัด เพื่อให้มีผลต่อการรักษาและควบคุมโรคอย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อมีสัตว์น้ำป่วยหรือตายจำนวนผิดปกติ เกษตรกรต้องปรึกษาสัตวแพทย์หรือนักวิชาการประมงที่มีความรู้และความชำนาญด้านโรคสัตว์น้ำ เพื่อวินิจฉัยสาเหตุของโรค และวิธีการแก้ไข หากจำเป็นต้องใช้ยาสัตว์และสารเคมีในการรักษา ต้องใช้ยาสัตว์หรือสารเคมีที่สามารถควบคุมโรคของสัตว์น้ำ และมีการขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานราชการ รายละเอียดตามภาคผนวก จ โดยต้องใช้ตามคำแนะนำที่ระบุในฉลากและเอกสารกำกับยา และต้องบันทึกรายละเอียดการใช้ยาสัตว์และสารเคมีไว้ทุกครั้ง

รายการที่ 5. การจัดการดูแลสุขภาพและสวัสดิภาพสัตว์น้ำ

ข้อกำหนด 5.5 ไม่ใช้ยาสัตว์และสารเคมีต้องห้ามตามประกาศทางราชการ (ข้อกำหนดหลัก)

คำอธิบาย

การใช้ยาสัตว์และสารเคมีต้องห้ามตามประกาศทางราชการ นอกจากจะผิดกฎหมายแล้ว ยังก่อให้เกิดปัญหาการตกค้างของยาสัตว์และสารเคมีในระบบการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล และสิ่งแวดล้อม ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้บริโภค

ในกรณีที่สัตว์น้ำป่วยและจำเป็นต้องใช้ยาสัตว์และสารเคมีเพื่อการรักษาโรค เกษตรกรต้องไม่ใช้ยาสัตว์และสารเคมีที่ทางราชการประกาศห้ามใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ รายละเอียดตามภาคผนวก ฉ

รายการที่ 5. การจัดการดูแลสุขภาพและสวัสดิภาพสัตว์น้ำ

ข้อกำหนด 5.6 เมื่อสัตว์น้ำมีการตายมากผิดปกติ และสงสัยหรือพบว่าสัตว์น้ำตายจากโรคระบาด ต้องแจ้งหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เพื่อหาสาเหตุ และมีวิธีการจัดการซากและน้ำทิ้งไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อโรค (ข้อกำหนดหลัก)

คำอธิบาย

เมื่อสัตว์น้ำมีการตายมากผิดปกติ และสงสัยหรือพบว่าสัตว์น้ำตายจากโรคระบาด ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่กรมประมงโดยเร็วเพื่อหาสาเหตุ และต้องมีวิธีการกำจัดซากที่เหมาะสม เช่น การเผาทำลาย การฝังกลบ โดยใส่สารฆ่าเชื้อหรือปูนขาวในหลุมก่อนทำการฝังกลบ ส่วนน้ำทิ้งจากบ่อที่สัตว์น้ำ เป็นโรคระบาด ต้องมีการฆ่าเชื้อและบำบัดก่อนปล่อยออกนอกฟาร์มเพื่อป้องกันไม่ให้เชื้อโรคระบาดออกสู่ฟาร์มข้างเคียง หรือกระจายสู่สิ่งแวดล้อมภายนอก

รายการที่ 6. สุขลักษณะฟาร์ม

ข้อกำหนด 6.1 ควรออกแบบ จัดวาง อุปกรณ์เครื่องมือ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในฟาร์ม ให้เป็นสัดส่วน และเอื้อต่อการปฏิบัติอย่างถูกสุขลักษณะ (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

การออกแบบ จัดวาง อุปกรณ์เครื่องมือ และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล สัตว์น้ำที่ดี จะเอื้อต่อการปฏิบัติอย่างถูกสุขลักษณะและป้องกันการปนเปื้อนข้ามจากผู้ปฏิบัติงาน น้ำทิ้ง สุขา สัตว์เลี้ยง น้ำมันหล่อลื่นจากเครื่องจักร และจากแหล่งอื่น ๆ ที่อาจก่อให้เกิดการปนเปื้อน

เกษตรกรควรออกแบบ จัดวาง อุปกรณ์เครื่องมือ และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้ฟาร์มมีสุขลักษณะที่ดี ตัวอย่างเช่น

- แยกพื้นที่ให้เป็นสัดส่วน ควรแยกสำนักงาน ที่จอดยานพาหนะ โรงอาหาร ให้อยู่นอกพื้นที่การเพาะพันธุ์ และ/หรืออนุบาลเพื่อไม่ให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าพื้นที่โดยไม่ได้รับอนุญาต
- แยกระบบน้ำทิ้งและน้ำที่ใช้ในการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำ
- มีการป้องกันสัตว์อื่นเข้าสู่พื้นที่เพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล เช่น มีรั้วกัน ตาข่าย
- สุขาควรอยู่ห่างจากบ่อเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล อ่างล้างมืออยู่นอกห้องสุขา
- เครื่องมือและอุปกรณ์ เช่น เครื่องให้อากาศ เครื่องให้อาหาร เครื่องทำอาหาร ควรออกแบบและจัดวาง ให้สามารถล้างทำความสะอาดและฆ่าเชื้อได้ง่าย
- มีภาชนะรองน้ำมันไม่ให้เกิดการปนเปื้อนน้ำมันจากเครื่องสูบน้ำลงระบบเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล

รายการที่ 6. สุขลักษณะฟาร์ม

ข้อกำหนด 6.2 ควบคุมแลกรักษา อุปกรณ์ เครื่องมือ ให้สะอาดและพร้อมใช้งานอยู่เสมอ (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในฟาร์ม เช่น อวน สวิง ภาชนะ ควรจัดให้เป็นระเบียบ เป็นหมวดหมู่ หรือแยกตามลักษณะการใช้งาน อาจติดป้ายหรือเครื่องหมายบ่งชี้เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปใช้งาน มีการจัดเก็บที่เหมาะสม มีการทำความสะอาดอย่างถูกสุขลักษณะและฆ่าเชื้ออย่างสม่ำเสมอ เพื่อไม่ให้ปนเปื้อนแหล่งสะสมของเชื้อโรค

กรณีเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำในบ่อ หากสัตว์น้ำมีอาการผิดปกติหรือป่วย ให้แยกอุปกรณ์ เครื่องมือออกจากบ่อปกติ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนและการระบาดของโรค

เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ใช้ในการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำควรอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน มีการดูแลรักษา ซ่อมบำรุง เพื่อให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ และไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนจากการใช้งานเข้าสู่ระบบการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล เช่น น้ำมันเครื่องหรือน้ำมันหล่อลื่น

รายการที่ 6. สุขลักษณะฟาร์ม

ข้อกำหนด 6.3 ห้องสุขาต้องแยกเป็นสัดส่วน ถูกสุขลักษณะ และสามารถป้องกันการปนเปื้อน เข้าสู่ระบบการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล (ข้อกำหนดหลัก)

คำอธิบาย

สิ่งปฏิกูลหรือของเสียจากห้องสุขาเป็นแหล่งจุลินทรีย์ก่อโรคที่อาจปนเปื้อนเข้าสู่ระบบการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล จึงต้องแยกออกเป็นสัดส่วน

ห้องสุขาต้องแยกเป็นสัดส่วน มีการทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ มีระบบการกำจัดของเสียอย่างถูกสุขลักษณะ เช่น ใช้ถังแชทส์ และควรตรวจสอบท่อน้ำทิ้ง ท่อของเสีย และระบบบำบัดของเสีย ไม่ให้แตกหรือรั่ว เพื่อป้องกันการปนเปื้อนเข้าสู่ระบบการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล

รายการที่ 6. สุขลักษณะฟาร์ม

ข้อกำหนด 6.4 ต้องดูแลป้องกันระบบน้ำทิ้งจากกิจกรรมอื่น ๆ ไม่ให้ปนเปื้อนเข้าสู่ระบบฟาร์มเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล (ข้อกำหนดหลัก)

คำอธิบาย

น้ำทิ้งจากกิจกรรมอื่น ๆ เช่น บ้านเรือน อาคาร สถานประกอบการอุตสาหกรรม และพื้นที่ทำการเกษตร อาจมีการปนเปื้อนของเชื้อโรค และสารเคมีที่ใช้ จึงต้องดูแลป้องกันไม่ให้ปนเปื้อนเข้าสู่ระบบการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล หรือมีมาตรการป้องกันแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ

รายการที่ 6. สุขลักษณะฟาร์ม

ข้อกำหนด 6.5 ควรจัดการของเสียจากการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลและวัสดุเหลือใช้อย่างถูกวิธี ไม่ให้เกิดการแพร่เชื้อ และปนเปื้อนของยาสัตว์และสารเคมี (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

การจัดการหรือกำจัดของเสียจากการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลและวัสดุเหลือใช้อย่างถูกวิธี จะช่วยไม่ให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อโรค หรือลดการปนเปื้อนของยาสัตว์และสารเคมีเข้าสู่ระบบการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล ซึ่งจะมีผลต่อสุขภาพของสัตว์น้ำ รวมถึงความปลอดภัยต่อผู้ปฏิบัติงานและผู้บริโภค

ในการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล ควรมีระบบกำจัดของเสียและวัสดุเหลือใช้ โดยการเผาหรือฝังกลบ หรือวิธีการอื่นใดแล้วแต่ประเภทของของเสียนั้น ๆ อย่างเหมาะสม เช่น ในการฝังกลบอาจใช้ปูนขาวหรือสารเคมีฆ่าเชื้อโรคก่อนฝังกลบ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการปนเปื้อนจากเชื้อโรคที่เกิดจากซากสัตว์น้ำ อาหารเน่าเสีย และเศษอาหารเหลือทิ้ง หรือเกิดการปนเปื้อนจากยาสัตว์และสารเคมีที่เหลือใช้เสื่อมสภาพ หมดอายุ รวมถึงภาชนะบรรจุยาสัตว์และสารเคมีเข้าสู่ระบบการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล ทั้งนี้ การกำจัดยาสัตว์และสารเคมีต้องปฏิบัติตามข้อบ่งชี้บนฉลาก (ถ้ามี) หรือคำแนะนำจากผู้มีความรู้ชั้น ๆ

รายการที่ 6. สุขลักษณะฟาร์ม

ข้อกำหนด 6.6 ไม่ควรปล่อยสัตว์เลี้ยงเข้าไปในบริเวณเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

สัตว์เลี้ยงในฟาร์มอาจเป็นพาหะหรือตัวนำโรค เช่น สัตว์เลี้ยงอาจมีการขับถ่ายลงในบริเวณเพาะพันธุ์ และ/หรืออนุบาล หรือแหล่งน้ำใช้ ทำให้เกิดการปนเปื้อน หรือสัตว์เลี้ยงลงไปจับสัตว์น้ำที่เป็นโรคแล้วนำพาเชื้อไปสู่บ่ออื่น ๆ ดังนั้น เกษตรกรจึงไม่ควรปล่อยให้สัตว์เลี้ยงเข้าไปในบริเวณเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล

รายการที่ 6. สุขลักษณะฟาร์ม

ข้อกำหนด 6.7 ควรมีวิธีการจัดเก็บและกำจัดขยะที่ดี (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

เกษตรกรควรมีวิธีการจัดเก็บและกำจัดขยะที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์พาหะนำเชื้อ เป็นแหล่งสะสมเชื้อโรค และสิ่งสกปรก ซึ่งอาจแพร่กระจายไปสู่ระบบการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำ กรณีเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลในบ่อ ควรมีวิธีจัดเก็บและกำจัดขยะที่ดี เพื่อป้องกันสัตว์พาหะนำเชื้อ และการค้ำยเชื้อของสัตว์เลี้ยง ควรจัดที่ทิ้งขยะให้เป็นสัดส่วน และไม่วางถังขยะบนคันบ่อหรือใกล้คันบ่อ กรณีเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลในกระชัง ไม่ควรทิ้งขยะหรือสิ่งปฏิกูลในบริเวณกระชังเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำ ควรนำไปทิ้งหรือทำลายอย่างถูกต้อง มีที่ทิ้งขยะเป็นสัดส่วน

ถึงขณะควรมีฝาปิดมิดชิดเพื่อป้องกันแมลงวัน หนู แมลงสาบ การค้ำยเชื้อของสัตว์เลี้ยงและป้องกันน้ำเข้าถึงขณะทำให้เกิดการหมักหมมหรือเกิดการเน่าเสีย มีการคัดแยกจัดเก็บ และการกำจัดขยะอย่างถูกวิธี และเหมาะสม เช่น การนำขยะไปฝังกลบในที่ที่กำหนดไว้ หรือใช้บริการเก็บขยะจากหน่วยงานท้องถิ่น

รายการที่ 7. การรวบรวมและการดูแลหลังการรวบรวม

ข้อกำหนด 7.1 ต้องออกหนังสือกำกับการซื้อขายสัตว์น้ำหรือเอกสารหลักฐานแสดงแหล่งที่มาของลูกพันธุ์สัตว์น้ำให้กับผู้ซื้อ (ข้อกำหนดหลัก)

คำอธิบาย

เกษตรกรต้องออกหนังสือกำกับการซื้อขายสัตว์น้ำ (APD) หรือเอกสารหลักฐานอื่นที่แสดงแหล่งที่มาของลูกพันธุ์ เช่น ใบเสร็จรับเงินซื้อขายสัตว์น้ำหรือบันทึกที่แสดงชื่อ ที่อยู่เกษตรกรผู้ขาย สถานที่ตั้งฟาร์ม ชนิด จำนวน ขนาดสัตว์น้ำ วันที่รวบรวม ซึ่งเป็นเอกสารที่เกษตรกรผู้ขายหรือผู้รวบรวมออกให้กับผู้ซื้อ ทำให้ผู้ซื้อได้ทราบแหล่งที่มาของลูกพันธุ์ สามารถตามสอบได้เมื่อเกิดปัญหา สร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภค และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในกรณีสัตว์น้ำควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการประมงให้ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดตามภาคผนวก ค

รายการที่ 7. การรวบรวมและการดูแลหลังการรวบรวม

ข้อกำหนด 7.2 หากใช้ยาสัตว์หรือสารเคมีควรใช้อย่างถูกต้อง (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

การรวบรวมลูกพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อบรรจุและลำเลียงขนส่ง หากมีความจำเป็นต้องใช้ยาและ/หรือสารเคมีเพื่อลดความเครียดหรือป้องกันการติดเชื้อ เกษตรกรควรใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ทั้งนี้ เกษตรกรต้องไม่ใช้ยาสัตว์และสารเคมีที่ทางราชการประกาศห้ามใช้ ตัวอย่างยาสัตว์ที่สามารถใช้ได้ เช่น ออกซิเตตระซัยคลิน ส่วนสารเคมี เช่น เกลือแกง (Sodium chloride) ยาเหลือง (Acriflavin)

รายการที่ 7. การรวบรวมและการดูแลหลังการรวบรวม

ข้อกำหนด 7.3 ควรมีวิธีการจัดการและดูแลลูกพันธุ์สัตว์น้ำอย่างถูกสุขลักษณะทั้งระหว่าง และหลังการรวบรวม (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

การรวบรวมและการดูแลหลังการรวบรวม เป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อคุณภาพของลูกพันธุ์ เกษตรกรควรปฏิบัติอย่างถูกสุขลักษณะทั้งระหว่างและหลังการรวบรวม โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

(1) บุคลากรที่ปฏิบัติงานรวบรวมสัตว์น้ำและคนงานที่เกี่ยวข้องกับการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำควรมีสภาพดี ไม่มีโรคติดต่อ ในกรณีที่คนงานมีอาการป่วยเป็นโรคดังกล่าวให้พักการปฏิบัติงานชั่วคราว และเข้ารับการรักษาจนอาการป่วยหายเป็นปกติ จึงกลับมาปฏิบัติงานใหม่ได้

(2) ก่อนการรวบรวมลูกพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อจำหน่าย ควรดให้อาหารแก่ลูกพันธุ์สัตว์น้ำเป็นระยะเวลาตามชนิด และขนาดของลูกพันธุ์ เพื่อให้ไม่มีอาหารตกค้างในทางเดินอาหารและลดของเสียจากการขับถ่าย ทำให้ลดความเสียหายระหว่างการรวบรวมและการขนส่ง

(3) ภาชนะอุปกรณ์และวิธีการรวบรวมหรือการจับต้องไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อคุณภาพของลูกพันธุ์สัตว์น้ำ

(4) อุปกรณ์ทุกชนิดที่ใช้ในรวบรวมหรือจับหรือขนถ่ายลำเลียงสัตว์น้ำต้องสะอาด อยู่ในสภาพดี สามารถใช้ปฏิบัติงานได้ เมื่อเสร็จสิ้นการทำงานทุกครั้งต้องล้างทำความสะอาดอุปกรณ์ที่ใช้ทันทีและควรรักษา ให้สะอาดเพื่อไม่ให้ปนเปื้อนแหล่งสะสมของจุลินทรีย์

รายการที่ 7. การรวบรวมและการดูแลหลังการรวบรวม

ข้อกำหนด 7.4 ควรใช้ภาชนะ อุปกรณ์ วิธีการ และความหนาแน่นในการบรรจุ ให้เหมาะสมกับชนิด และขนาดของลูกพันธุ์สัตว์น้ำ และระยะเวลาการขนส่ง (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

การบรรจุลูกพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อลำเลียงขนส่งควรใช้ภาชนะ อุปกรณ์และความหนาแน่นให้เหมาะสมกับชนิด ขนาด และระยะเวลาที่ขนส่งลูกพันธุ์ เพื่อให้ลูกพันธุ์สัตว์น้ำถึงจุดหมายปลายทางอย่างปลอดภัย แข็งแรง ไม่เครียดไม่บอบช้ำและอัตราการตายต่ำ มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

(1) จัดสภาพแวดล้อมในบริเวณหรือภาชนะที่รวบรวมลูกพันธุ์สัตว์น้ำให้เหมาะสมต่อชนิดและขนาด ของลูกพันธุ์สัตว์น้ำ เพื่อเป็นการปรับสภาพลูกพันธุ์สัตว์น้ำให้พร้อมต่อการขนส่ง

(2) ควบคุมอุณหภูมิน้ำที่ใช้บรรจุลูกพันธุ์สัตว์น้ำให้เหมาะสมตามชนิดสัตว์น้ำ ระยะเวลาการขนส่ง และเทคนิควิธีการ การใช้อุณหภูมิต่ำที่เหมาะสมให้สัตว์น้ำลดการเคลื่อนไหว ซึ่งมีผลทำให้ใช้พลังงานน้อยลง และลดการขับถ่ายของเสียในระหว่างขนส่งทำให้สามารถยืดระยะเวลาในการขนส่งได้ โดยอุณหภูมิ น้ำควรอยู่ในช่วง 20 - 25 องศาเซลเซียส และควรใช้ระยะเวลาในการขนส่งลูกพันธุ์สัตว์น้ำให้สั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อไม่ให้ลูกพันธุ์สัตว์น้ำบอบช้ำมาก

รายการที่ 8. ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

ข้อกำหนด 8.1 ควรบริหารและการจัดการการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

เกษตรกรควรมีแผนการจัดการการใช้น้ำที่ดีและมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงปริมาณการใช้น้ำ โดยรอบฟาร์ม เพื่อประโยชน์ต่อการใช้ทรัพยากรน้ำร่วมกันของชุมชน และลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ต่อพื้นที่โดยรอบและแหล่งน้ำ

รายการที่ 8. ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

ข้อกำหนด 8.2 คุณภาพน้ำทิ้งจากฟาร์มเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (ข้อกำหนดหลัก)

คำอธิบาย

การเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำต้องให้ความสำคัญกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หากน้ำทิ้งมีตะกอนและสารอินทรีย์มากอาจเป็นสาเหตุให้แหล่งน้ำธรรมชาติเสื่อมโทรม ไม่เหมาะกับการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำและการใช้ในการอุปโภค การบำบัดหรือควบคุมคุณภาพน้ำทิ้งก่อนระบายออกนอกฟาร์มให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดจะช่วยรักษาสีสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน รายละเอียดตามภาคผนวก ข

การระบายน้ำทิ้งออกสู่ภายนอกฟาร์ม ต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย และกฎหมายว่าด้วยการชลประทาน

เกษตรกรควรมีข้อบ่งชี้ก่อนระบายสู่ภายนอกฟาร์ม หรืออาจมีการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ เพื่อลดปริมาณน้ำทิ้งที่ปล่อยออกนอกฟาร์ม

รายการที่ 8. ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

ข้อกำหนด 8.3 หากมีการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำที่ผ่านการตัดแปรพันธุกรรมต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (ข้อกำหนดหลัก)

คำอธิบาย

หากมีการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำที่ผ่านการตัดแปรพันธุกรรม (Genetically Modified Organisms; GMOs) ต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รายการที่ 8. ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

ข้อกำหนด 8.4 การนำเข้าสัตว์น้ำชนิดพันธุ์ต่างถิ่นเพื่อการเพาะเลี้ยงต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ (ข้อกำหนดหลัก)

คำอธิบาย

สัตว์น้ำที่เป็นชนิดพันธุ์ต่างถิ่นหากมีการหลุดรอดออกไปสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ อาจเกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ การนำเข้าสัตว์น้ำชนิดพันธุ์ต่างถิ่นจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ความเสี่ยง ต้องผ่านการทดสอบแล้วพบว่าความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบนิเวศอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และต้องได้รับอนุญาตจากกรมประมง

รายการที่ 9. ความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อกำหนด 9.1 การใช้ที่ดินและแหล่งน้ำสาธารณะควรมีความเท่าเทียมกันในชุมชน (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

เกษตรกรควรแสดงถึงการใช้ที่ดินและแหล่งน้ำสาธารณะให้มีความเท่าเทียมกันในชุมชน ไม่กระทบต่อวิถีชีวิตหรือกิจกรรมของคนในท้องถิ่นและปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ทุกคนในชุมชนมีสิทธิใช้ที่ดิน หรือแหล่งน้ำสาธารณะที่เป็นส่วนรวม ไม่รุกล้ำมาใช้เป็นที่ส่วนตัว ไม่ปิดทางเข้าออกของชุมชน ใช้น้ำตามที่กรมชลประทานจัดสรรการใช้น้ำ

รายการที่ 9. ความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อกำหนด 9.2 ควรมีแนวทางป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อชุมชนจากการดำเนินกิจกรรมของฟาร์ม (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

เกษตรกรควรมีแนวทางป้องกันผลกระทบและลดความขัดแย้งระหว่างเกษตรกรและชุมชน จากการดำเนินกิจกรรมของฟาร์มเช่น มีการแจ้งต่อชุมชนในการใช้น้ำ การปล่อยน้ำทิ้ง การเกิดโรคระบาดของสัตว์น้ำ เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ร่วมกัน

รายการที่ 9. ความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อกำหนด 9.3 ควรมีหนังสือสัญญาการจ้างงาน (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

หนังสือการจ้างงานเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการจ้างงาน เกษตรกร (นายจ้าง) ควรทำหนังสือสัญญาการจ้างงานกับลูกจ้างเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อระบุหน้าที่ ความรับผิดชอบ อัตราค่าจ้าง สิทธิประโยชน์ที่ลูกจ้างได้รับ และรายละเอียดที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน เช่น การจ่ายค่าจ้างเป็นรายเดือน ชั่วโมงทำงาน สวัสดิการและอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการจ้าง โดยเป็นการตกลงยินยอมร่วมกันทั้งสองฝ่าย และลูกจ้างมาทำงานด้วยความสมัครใจ ไม่ถูกบังคับ

รายการที่ 9. ความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อกำหนด 9.4 ควรจ้างลูกจ้างที่มีอายุไม่น้อยกว่า 18 ปีบริบูรณ์ (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

นายจ้างต้องปฏิบัติตามลูกจ้างด้วยความรับผิดชอบและสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยนายจ้างควรจ้างลูกจ้างที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ เพื่อป้องกันปัญหาการใช้แรงงานเด็ก

รายการที่ 9. ความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อกำหนด 9.5 กรณีเป็นลูกจ้างต่างด้าวต้องมีหนังสือเดินทางที่ถูกต้องตามกฎหมาย และมีใบอนุญาตทำงาน (ข้อกำหนดหลัก)

คำอธิบาย

การจ้างลูกจ้างที่ถูกต้องตามกฎหมาย เป็นการช่วยภาครัฐลดปัญหาทางสังคม นอกจากนี้ การจ้างลูกจ้างที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เป็นความผิดและมีโทษตามที่กฎหมายกำหนด

นายจ้างควรรหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับกฎหมายแรงงานที่เกี่ยวข้อง และจ้างลูกจ้างต่างด้าวที่ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น โดยต้องมีหนังสือเดินทางที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือเอกสารที่ทางราชการออกให้ เป็นหลักฐาน เช่น บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (บัตรสีชมพู) และมีใบอนุญาตทำงาน

รายการที่ 9. ความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อกำหนด 9.6 ต้องจัดสวัสดิการแก่ลูกจ้างอย่างเหมาะสมและพอเพียง (ข้อกำหนดหลัก)

คำอธิบาย

การมีสวัสดิการที่ดีสำหรับลูกจ้างจะทำให้แรงงานมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีกำลังใจในการทำงาน และมีความเอาใจใส่ต่องาน

นายจ้างต้องมีการจัดระบบสวัสดิการต่อแรงงานอย่างพอเพียง เช่น บ้านพักที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก เป็นสัดส่วน ปลอดภัย มีห้องน้ำและห้องสุขาที่สะอาดและเพียงพอ มีน้ำดื่มและน้ำใช้ที่สะอาด มีชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น

รายการที่ 9. ความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อกำหนด 9.7 ต้องจัดหาอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยของลูกจ้าง (ข้อกำหนดหลัก)

คำอธิบาย

การทำงานในฟาร์มเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำมีการใช้เครื่องมือ เครื่องจักร สารเคมีต่างๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงานได้จึงจำเป็นต้องจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ และคู่มือการใช้งาน เพื่อความปลอดภัย

นายจ้างต้องจัดหาอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยส่วนบุคคลที่ได้มาตรฐานและเหมาะสมกับลักษณะงานให้แก่ลูกจ้างเช่น ถุงมือ รองเท้าบูต หน้ากากอนามัย และจัดเตรียมคู่มือการใช้งานเครื่องมือ เครื่องจักร สารเคมี

รายการที่ 9. ความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อกำหนด 9.8 ให้นายจ้างปฏิบัติต่อลูกจ้างชายและหญิงโดยเท่าเทียมกันในการจ้างงาน (ข้อกำหนดหลัก)

คำอธิบาย

การจ้างงานทั้งชายและหญิง ต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน เว้นแต่ลักษณะหรือสภาพของงาน ไม่อาจปฏิบัติเช่นนั้นได้

รายการที่ 10. การบันทึกข้อมูล

ข้อกำหนด 10 ควรบันทึกและจัดเก็บข้อมูลที่สำคัญของทุกขั้นตอนการผลิตอย่างสม่ำเสมอให้เป็นปัจจุบัน (ข้อกำหนดรอง)

คำอธิบาย

การบันทึกข้อมูลเป็นเรื่องที่เกษตรกรควรปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอให้เป็นปัจจุบัน ซึ่งมีประโยชน์ในการใช้วิเคราะห์ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ระหว่างการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลได้อย่างถูกต้องเหมาะสมก่อนที่จะเกิดความเสียหาย รวมทั้งวิเคราะห์ต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตในรอบต่อไป

เกษตรกรควรบันทึกข้อมูลที่สำคัญในการผลิตทุกขั้นตอนของการเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาล เช่น แหล่งลูกพันธุ์ การจัดการการให้อาหาร การใช้ยาสัตว์และสารเคมี (ถ้ามีการใช้) การตรวจสอบสุขภาพสัตว์น้ำ ผลการตรวจสอบต่างจากห้องปฏิบัติการ (ถ้ามี) ควรบันทึกข้อมูลต่าง ๆ แยกไว้ให้ชัดเจน โดยจัดเป็นระบบ และมีการบันทึกอย่างครบถ้วน ถ้าสามารถบันทึกข้อมูลลงในระบบคอมพิวเตอร์ได้จะทำให้การเก็บรักษาข้อมูลมีประสิทธิภาพมากขึ้น และควรเก็บรักษาข้อมูลที่บันทึกไว้เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 3 ปี

ภาคผนวก ก

คุณภาพน้ำที่เหมาะสมสำหรับเพาะพันธุ์และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำจืด

ลำดับ	ดัชนีคุณภาพน้ำ	หน่วย	ค่าที่เหมาะสม
1.	ออกซิเจนละลายในน้ำ	mg/l	ไม่น้อยกว่า 4
2.	ความเป็นกรด-เบส	-	6.5- 8.5
3.	อุณหภูมิ	°C	25-32
4.	ความโปร่งใส	cm	30-60
5.	สารแขวนลอย	mg/l	ไม่มากกว่า 25
6.	ความเป็นด่าง	mg/l ของ CaCO ₃	50-200
7.	ความกระด้าง	mg/l ของ CaCO ₃	80-200
8.	บีโอดี	mg/l	ไม่มากกว่า 20
9.	แอมโมเนียรวม	mg/l	ไม่มากกว่า 0.5

ภาคผนวก ข

หน้า ๘
เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๔๑ ก ราชกิจจานุเบกษา ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙

กฎกระทรวง

การขออนุญาตและการอนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำ
ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

พ.ศ. ๒๕๕๙

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกำหนด
การประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติ
ของแผ่นดิน

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง และกำหนดให้มีอำนาจ
ปฏิบัติการตามมาตรา ๗๙

ข้อ ๒ ผู้ใดประสงค์จะทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
ตามมาตรา ๗๙ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้
ในแบบคำขอ

การยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่น ณ สถานที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ สำนักงานประมงพื้นที่กรุงเทพมหานคร
กรมประมง

(๒) กรณีทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในจังหวัดอื่น ให้ยื่น ณ ที่ว่าการอำเภอ หรือสำนักงานประมง
อำเภอแห่งท้องที่ที่ประสงค์จะทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

(๓) สถานที่และวิธีการอื่นตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๓ ให้ประมงจังหวัดประกาศกำหนดห้วงเวลาที่จะให้ผู้ประสงค์จะทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
ในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินมายื่นคำขอรับใบอนุญาต โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
ล่วงหน้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

ข้อ ๔ เมื่อได้รับคำขอรับใบอนุญาตแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องและ
ครบถ้วนของคำขอรับใบอนุญาต และเอกสารหรือหลักฐานต่าง ๆ

กรณีคำขอรับใบอนุญาต เอกสารหรือหลักฐานไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมคำขอรับใบอนุญาต หรือจัดส่งเอกสารหรือหลักฐานให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด

กรณีผู้ขอรับใบอนุญาตไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอรับใบอนุญาตหรือไม่จัดส่งเอกสารหรือหลักฐานให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในระยะเวลาตามวรรคสอง ให้ถือว่าคำขอรับใบอนุญาตนั้นเป็นอันยกเลิกนับแต่วันที่พ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว และให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ

ข้อ ๕ ในกรณีที่คำขอรับใบอนุญาตและเอกสารหรือหลักฐานถูกต้องและครบถ้วน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบรับคำขอให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาต และให้นัดวันและเวลาโดยแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ เพื่อทำการตรวจสอบแหล่งทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่จะขออนุญาต

ใบรับคำขอตตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้แทนใบอนุญาตได้ในระหว่างที่พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาอนุญาต

ข้อ ๖ การพิจารณาอนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสารณสมบัติของแผ่นดิน ให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องไม่อยู่ระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาต
- (๒) ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตในระยะเวลาห้าปีนับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาต
- (๓) พื้นที่ที่จะอนุญาตต้องยังไม่เกินศักยภาพการรองรับของที่จับสัตว์น้ำในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- (๔) พื้นที่ที่จะอนุญาตต้องอยู่ห่างจากเขตพื้นที่รักษาพันธุ์สัตว์น้ำ หรือโรงสูบน้ำเพื่อการบริโภค หรือสถานีสูบน้ำดิบของระบบประปาไม่น้อยกว่า ๒๐๐ เมตร
- (๕) พื้นที่ที่จะอนุญาตต้องไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนทั่วไปที่ใช้แหล่งน้ำ และต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อระบบการระบายน้ำหรือการชลประทาน การสัญจรทางน้ำ หรือส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของแหล่งน้ำ
- (๖) วัสดุหรืออุปกรณ์ที่ใช้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต้องไม่ก่อให้เกิดอันตรายหรือส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของแหล่งน้ำ

(๗) ในกรณีการขอรับใบอนุญาตเป็นการประกอบกิจการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุมตามมาตรา ๗๖ พื้นที่ขออนุญาตทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต้องอยู่ในเขตพื้นที่ที่คณะกรรมการประมงประจำจังหวัดประกาศกำหนดให้เป็นเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตามมาตรา ๗๗

ข้อ ๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาไปยังผู้ขอรับใบอนุญาตภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาที่ประกาศกำหนดตามข้อ ๓ และคำขอรับใบอนุญาตและเอกสารหรือหลักฐานถูกต้องครบถ้วน กรณีมีคำสั่งไม่อนุญาต ให้แสดงเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ไว้ในหนังสือแจ้งผลการพิจารณาด้วย

ใบอนุญาตให้มีอายุสองปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

ข้อ ๘ เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตได้ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตามอัตราที่กำหนดแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาต ทั้งนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจกำหนดรายละเอียดของเงื่อนไขที่จำเป็นนอกจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๙ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามกฎหมายว่าด้วยการประมงไว้ในใบอนุญาตเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติตามด้วยก็ได้

ข้อ ๙ ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

- (๑) ต้องติดตั้งคอมพิวเตอร์หรือเครื่องหมายบริเวณที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้ชัดเจน
- (๒) ไม่สร้างที่พักอาศัยเป็นการถาวรในที่จับสัตว์น้ำหรือบริเวณสถานที่ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- (๓) ไม่ใช้สารเคมี ยา หรือสิ่งอื่นใดซึ่งทางราชการมีประกาศห้ามใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- (๔) กรณีสัตว์น้ำที่เพาะเลี้ยงป่วยหรือตายต้องนำสัตว์น้ำหรือซากของสัตว์น้ำขึ้นมาจัดบบก

อย่างถูกสุขลักษณะ

(๕) กรณีเป็นกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุมตามมาตรา ๗๖ ต้องป้องกันมิให้สัตว์น้ำที่เพาะเลี้ยงหลุดออกนอกที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำลงสู่ที่จับสัตว์น้ำ

(๖) ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

ข้อ ๑๐ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดประสงค์จะโอนใบอนุญาตให้แก่บุพการี คู่สมรส หรือผู้สืบสันดานของตน ให้ยื่นคำขอโอนใบอนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ที่กำหนดตามข้อ ๒ พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอ

ในกรณีที่คำขอรับใบอนุญาตและเอกสารหรือหลักฐานถูกต้องและครบถ้วน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบรับคำขอให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาต และให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งผลการพิจารณาไปยังผู้ขอรับใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอรับใบอนุญาตและเอกสารหรือหลักฐานถูกต้องครบถ้วน กรณีคำสั่งไม่อนุญาตให้แสดงเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ไว้ในหนังสือแจ้งผลการพิจารณาด้วย

ใบอนุญาตที่ได้รับอนุญาตให้โอนแล้ว ให้เขียนหรือประทับตราคำว่า “โอนแล้ว” ด้วยอักษรสีแดงไว้ด้านบนของใบอนุญาต และให้ระบุชื่อผู้รับโอน วัน เดือน ปีที่อนุญาตให้โอนพร้อมทั้งลงลายมือชื่อผู้อนุญาตกำกับไว้ด้วย

ให้นำความในข้อ ๔ ข้อ ๖ (๑) หรือ (๒) ข้อ ๘ และข้อ ๙ มาใช้บังคับกับการโอนใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาตโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดเสียหายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ที่กำหนดตามข้อ ๒ พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอ

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วพบว่า ผู้ขอรับใบแทนใบอนุญาตเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตและใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดเสียหายในสาระสำคัญจริง ให้ออกใบแทนใบอนุญาตให้กับผู้ยื่นคำขอ

การออกใบแทนใบอนุญาต ให้ใช้แบบใบอนุญาตเดิม และระบุคำว่า “ใบแทน” หรือใช้ข้อความอื่นใดทำนองเดียวกันไว้ที่กึ่งกลางส่วนบนด้านหน้าของใบอนุญาต

หน้า ๑๒
เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๔๑ ก ราชกิจจานุเบกษา ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอำนาจ ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต การออกใบอนุญาต และการโอน ใบอนุญาต ประกอบกับมาตรา ๗๙ แห่งพระราชกำหนดดังกล่าว บัญญัติให้การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ต้องได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ประกาศกรมประมง

เรื่อง กำหนดให้ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินมายื่นคำขอรับใบอนุญาต
พ.ศ. ๒๕๕๙

โดยที่มาตรา ๑๗๕ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้ผู้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้มีผลใช้บังคับยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชกำหนดนี้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่อนุญาต ประกอบกับ มาตรา ๗๙ กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หากฝ่าฝืนจะมีโทษตามมาตรา ๑๔๙ คือ ปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาท ถึงหนึ่งแสนบาท และปรับวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดระยะเวลาที่มีการฝ่าฝืน รวมทั้งต้องดำเนินการฟื้นฟูหรือชำระค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูที่จับสัตว์น้ำหรือสภาพสิ่งแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการให้กลับสู่สภาพตามธรรมชาติ

ในการนี้ เพื่อให้ผู้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินทั้งหมดทั้งในพื้นที่ทะเลและน้ำจืด ไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชัง การเพาะเลี้ยงหอย ฯลฯ ที่ได้ทำการเพาะเลี้ยงอยู่ก่อนวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ไม่เป็นความผิดต่อบทบัญญัติของกฎหมาย จะต้องมายื่นคำขอรับใบอนุญาตทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามพระราชกำหนดนี้ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามสถานที่ที่กรมประมงกำหนดให้แล้วเสร็จ ภายในวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ และเมื่อได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเรียบร้อยแล้ว สามารถทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่อไปได้จนกว่าจะมีคำสั่งแจ้งว่าไม่อนุญาต โดยการยื่นคำขอรับใบอนุญาตในครั้งนี้ เป็นการดำเนินการเพื่อไม่ให้เกษตรกรที่ได้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินมีความผิดตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ที่รับคำขอจะออกใบรับคำขอใบอนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน (เบื้องต้น) ไว้เป็นหลักฐานเพื่อแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ซึ่งไม่ได้หมายความว่าผู้ที่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตดังกล่าวได้รับการอนุญาตตามกฎหมายแล้ว หลังจากนั้นกรมประมงจะนำข้อมูลที่ได้จากการยื่นคำขอรับใบอนุญาต (เบื้องต้น) มาเป็นฐานข้อมูลในการดำเนินการร่วมกับคณะกรรมการประมงประจำจังหวัดเพื่อประกอบการพิจารณากำหนดพื้นที่ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาตตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดต่อไป และเมื่อมีการกำหนดพื้นที่และแนวทางสำหรับการขอรับใบอนุญาตและการพิจารณาอนุญาตเพื่อให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ตามมาตรา ๗๙ เรียบร้อยแล้ว จึงให้เกษตรกรยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนดต่อไป

- ๒ -

ดังนั้น เพื่อให้การเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว อธิบดีกรมประมงจึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ สถานที่ และระยะเวลายื่นคำขอ

ให้ผู้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินอยู่ก่อนวันที่พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลใช้บังคับ คือ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘ มายื่นคำขอรับใบอนุญาตตามแบบคำขอรับใบอนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน (เบื้องต้น) แบบท้ายประกาศนี้ ตั้งแต่ วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๙ จนถึงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ โดยไม่เว้นวันหยุดราชการ ณ สถานที่ ดังต่อไปนี้

๑.๑ กรณีทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอ ณ สำนักงานประมงพื้นที่กรุงเทพมหานคร กรมประมง

๑.๒ กรณีทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในจังหวัดอื่น ให้ยื่น ณ สำนักงานประมงจังหวัด หรือสำนักงานประมงอำเภอ หรือศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด หรือศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง หรือศูนย์หรือหน่วยบริหารจัดการด้านการประมง ในเขตพื้นที่ที่ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ข้อ ๒ เมื่อได้รับคำขอตามข้อ ๑ แล้ว ให้หน่วยงานที่ได้รับคำขอดำเนินการดังนี้

๒.๑ ออกใบรับคำขอใบอนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน (เบื้องต้น) โดยให้ออกเลขที่คำขอตั้งแต่เลขหนึ่งเรียงไปตามลำดับของหน่วยงานที่รับคำขอนั้นตามแบบแบบท้ายประกาศนี้

๒.๒ จัดส่งคำขอให้สำนักงานประมงจังหวัดรวบรวม จัดทำสรุปข้อมูลของผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตฯ

ข้อ ๓ เมื่อสำนักงานประมงจังหวัดได้รับข้อมูลตามข้อ ๒ ให้ดำเนินการประมวล สรุปข้อมูล และดำเนินการดังนี้

๓.๑ รายงานเสนอกรมประมงเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแนวทางปฏิบัติในการกำหนดเขตพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุม ภายในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ตามแบบที่กรมประมงกำหนด

๓.๒ รายงานเสนอคณะกรรมการประมงประจำจังหวัด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำเขตพื้นที่ที่ควรกำหนดให้เป็นเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุมตามมาตรา ๗๗ และการออกใบอนุญาตตามมาตรา ๗๙

ข้อ ๔ ให้ผู้ที่ได้ยื่นคำขอตามข้อ ๑ แจ้งข้อมูลรายละเอียดที่ระบุไว้ในคำขอตามความเป็นจริง ผู้ยื่นคำขอสามารถเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่อนุญาต โดยใช้ใบรับคำขอใบอนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน (เบื้องต้น) เป็นหลักฐาน

การยื่นคำขอในครั้งนี้กรมประมงและคณะกรรมการประมงประจำจังหวัดในแต่ละพื้นที่จะใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดพื้นที่ที่สมควรกำหนดให้เป็นเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุม และเป็นข้อมูลในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเกี่ยวกับการประมง ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลในการจัดเก็บภาษีอากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ๓ -

ข้อ ๕ เมื่อคณะกรรมการประมงประจำจังหวัดในแต่ละพื้นที่ได้ออกประกาศกำหนดพื้นที่ใดให้เป็นเขตพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุม และสำนักงานประมงจังหวัดได้ออกประกาศเพื่อกำหนดช่วงเวลาที่จะให้ผู้ประสงค์ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินมายื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้ว ให้ผู้ที่ได้ยื่นคำขอตามข้อ ๓ มายื่นขอรับใบอนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินอีกครั้งหนึ่ง พร้อมแนบเอกสารและหลักฐานตามกฎกระทรวงว่าด้วยการขออนุญาตและการอนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และดำเนินการตามกฎกระทรวงดังกล่าว

ข้อ ๖ ผู้ที่ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินอยู่ก่อนวันที่พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลใช้บังคับ ที่ไม่ได้มายื่นแบบแสดงความประสงค์ขอรับใบอนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน (เบื้องต้น) ตามมาตรา ๓๗๕ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ภายในระยะเวลาที่กำหนดจะไม่สามารถดำเนินการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินได้อีกต่อไป และมีความผิดตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๗๙ ซึ่งกำหนดโทษตาม มาตรา ๓๘๙ คือ ปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และปรับวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดระยะเวลาที่มีการฝ่าฝืน รวมทั้งต้องดำเนินการฟื้นฟูหรือชำระค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูที่จับสัตว์น้ำหรือสภาพสิ่งแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการให้กลับสู่สภาพตามธรรมชาติ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายอลิสร พร้อะเทพ)

อธิบดีกรมประมง

หน้า ๒

เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๔๑ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗๖ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดหรือลักษณะของสัตว์น้ำ หรือประเภท รูปแบบ ขนาด หรือวัตถุประสงค์ของกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้เป็นกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุม เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้มีคุณภาพป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรืออันตรายต่อผู้บริโภค หรือต่อกิจการของบุคคลอื่น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ประกาศกรมประมง

เรื่อง กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุมต้องจัดทำหนังสือกำกับการซื้อขายสัตว์น้ำ
พ.ศ. ๒๕๕๙

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘
อธิบดีกรมประมงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ผู้ประกอบกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุมตามมาตรา ๗๖ แห่งพระราชกำหนด
การประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ต้องจัดทำหนังสือกำกับการซื้อขายสัตว์น้ำให้แก่ผู้ซื้อตามแบบและรายการ
แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙

อดิศร พร้อมเทพ

อธิบดีกรมประมง

หนังสือกำกับการซื้อขายสัตว์น้ำ (การเพาะเลี้ยง)
Aquatic Animal Purchasing Document (Aquaculture) : APD

Ref No.	เลขที่	วันที่ออก(ว/ด/ป)	อ้างอิง Ref No.
---------	--------	------------------	-----------------

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลผู้ขาย :

ชื่อผู้ขาย.....

เลขประจำตัวประชาชน/เลขทะเบียนนิติบุคคล -

ที่อยู่ผู้ขาย.....

ที่ตั้งฟาร์ม/สถานประกอบการ.....

เลขทะเบียนเกษตรกร (ทบ.๑)/ผู้ประกอบการ(ทบ.๒) -

เบอร์โทรศัพท์.....เบอร์โทรศัพท์มือถือ.....อีเมล์.....

ประเภทสถานประกอบการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ โรงเพาะฟักอนุบาล โรงเพาะฟักและอนุบาล ฟาร์มชำ ฟาร์มเลี้ยง

ประเภทสถานประกอบการต่อเนื่อง

แพร่/พ่อค้าคนกลาง/ผู้รวบรวม/Packing House สถานแปรรูปเบื้องต้น สถานประกอบการแปรรูปพื้นเมือง สถานประกอบการห้องเย็น

โรงงานแปรรูปสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ สถานประกอบการส่งออกสัตว์น้ำ สถานประกอบการอื่นๆ (ระบุ).....

แหล่งที่มาของพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำ

นำเข้า จากประเทศ พันธุ์จากธรรมชาติระบุแหล่งน้ำ.....จังหวัด.....

เพาะพันธุ์เอง

มาตรฐาน (ถ้ามี)

GAP กรมประมง CoC GAP มกษ..... สอ.๓ สอ.๔

Safety level GMP HACCP ISO..... อื่นๆ ระบุ.....

เลขที่ใบรับรองมาตรฐาน.....

ประเภทสัตว์น้ำควบคุม

กุ้งทะเล กุ้งเครย์ฟิชอเมริกัน กุ้งเครย์ฟิชก้ามแดง จระเข้ สัตว์น้ำในกระชัง หอยทะเล อื่นๆ ระบุ.....

ชนิดสัตว์น้ำ กุ้งขาว กุ้งกุลาดำ (ระบุ).....

บ่อ/กระชัง/แปลง	ขนาด/ระยะ	หน่วยนับ	ปริมาณ	บ่อ/กระชัง/แปลง	ขนาด/ระยะ	หน่วยนับ	ปริมาณ
รวม				รวม			

ปริมาณที่ขายรวม.....(ฟอง, ตัว, กก.)

กรณีฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล บ่อที่.....ขนาดบ่อ.....(ตร.ม.,ไร่)

บ่อที่.....ขนาดบ่อ.....(ตร.ม.,ไร่)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความข้างต้นเป็นความจริง ลงนามผู้ขาย.....
(.....)

ส่วนที่ ๒ รายละเอียด ผู้ซื้อ :

ชื่อผู้ซื้อ.....

เลขประจำตัวประชาชน/เลขทะเบียนนิติบุคคล -

ที่อยู่ผู้ซื้อ.....

ที่ตั้งฟาร์ม/สถานประกอบการ.....

เลขทะเบียนเกษตรกร (ทบ.๑)/ผู้ประกอบการ(ทบ.๒) (ถ้ามี) -

เบอร์โทรศัพท์.....เบอร์โทรศัพท์มือถือ.....อีเมล์.....

มาตรฐาน (ถ้ามี) ระบุมาตรฐาน.....เลขที่ใบรับรองมาตรฐาน.....

ประเภทสถานประกอบการ

ฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ โรงเพาะฟักและอนุบาล โรงเพาะฟักอนุบาล ฟาร์มชำ

ฟาร์มเลี้ยง แพร่/พ่อค้าคนกลาง/ผู้รวบรวม/Packing House สถานแปรรูปเบื้องต้น สถานประกอบการแปรรูปพื้นเมือง

สถานประกอบการห้องเย็น โรงงานแปรรูปสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ สถานประกอบการส่งออกสัตว์น้ำ สถานประกอบการอื่นๆ (ระบุ).....

หมายเหตุ: เอกสารมี ๓ ฉบับ : ฉบับที่ ๑ ให้ผู้ซื้อ
ฉบับที่ ๒ ส่งให้กรมประมง
ฉบับที่ ๓ ผู้ขายเก็บ

คำเตือน พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ บทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๕๖
ผู้ใดไม่จัดทำหนังสือกำกับการซื้อขายสัตว์น้ำหรือจัดทำเอกสารหรือกรอกข้อมูลอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

ฉบับที่ ๒ ส่งให้กรมประมง

หนังสือกำกับการซื้อขายสัตว์น้ำ (การเพาะเลี้ยง)
Aquatic Animal Purchasing Document (Aquaculture) : APD

Ref No.	เลขที่	วันที่ออก(ว/ด/ป)	อ้างอิง Ref No.
---------	--------	------------------	-----------------

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลผู้ขาย :

ชื่อผู้ขาย.....

เลขประจำตัวประชาชน/เลขทะเบียนนิติบุคคล -

ที่อยู่ผู้ขาย.....

ที่ตั้งฟาร์ม/สถานประกอบการ.....

เลขทะเบียนเกษตรกร (ทบ.๑)/ผู้ประกอบการ(ทบ.๒)

เบอร์โทรศัพท์.....เบอร์โทรศัพท์มือถือ.....อีเมลล์.....

ประเภทสถานประกอบการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ โรงเพาะฟักอนุบาล โรงเพาะฟักและอนุบาล ฟาร์มเช่า ฟาร์มเลี้ยง

ประเภทสถานประกอบการต่อเนื่อง

แพ/พ่อค้าคนกลาง/ผู้รวบรวม/Packing House สถานแปรรูปเบื้องต้น สถานประกอบการแปรรูปพื้นเมือง สถานประกอบการห้องเย็น

โรงงานแปรรูปสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ สถานประกอบการส่งออกสัตว์น้ำ สถานประกอบการอื่นๆ (ระบุ).....

แหล่งที่มาของพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำ

นำเข้า จากประเทศ พันธุ์จากธรรมชาติระบุแหล่งน้ำ.....จังหวัด.....

เพาะพันธุ์เอง

มาตรฐาน (ถ้ามี)

GAP กรมประมง CoC GAP มกษ..... สอ.๓ สอ.๔

Safety level GMP HACCP ISO..... อื่นๆ ระบุ.....

เลขที่ใบรับรองมาตรฐาน.....

ประเภทสัตว์น้ำควบคุม

กุ้งทะเล กุ้งแคโรไนด์อเมริกัน กุ้งแคโรไนด์ก้ามแดง จระเข้ สัตว์น้ำในกระชัง หอยทะเล อื่นๆ ระบุ.....

ชนิดสัตว์น้ำ กุ้งขาว กุ้งกุลาดำ (ระบุ).....

บ่อ/กระชัง/แปลง	ขนาด/ระยะ	หน่วยนับ	ปริมาณ	บ่อ/กระชัง/แปลง	ขนาด/ระยะ	หน่วยนับ	ปริมาณ
รวม				รวม			

ปริมาณที่ขายรวม.....(ฟอง, ตัว, กก.)

การจับ บางส่วน ทั้งหมด

กรณีฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล บ่อที่.....ขนาดบ่อ.....(ตร.ม.,ไร่)

บ่อที่.....ขนาดบ่อ.....(ตร.ม.,ไร่)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความข้างต้นเป็นความจริง ลงนามผู้ขาย.....
(.....)

ส่วนที่ ๒ รายละเอียด ผู้ซื้อ :

ชื่อผู้ซื้อ.....

เลขประจำตัวประชาชน/เลขทะเบียนนิติบุคคล -

ที่อยู่ผู้ซื้อ.....

ที่ตั้งฟาร์ม/สถานประกอบการ.....

เลขทะเบียนเกษตรกร (ทบ.๑)/ผู้ประกอบการ(ทบ.๒)(ถ้ามี)

เบอร์โทรศัพท์.....เบอร์โทรศัพท์มือถือ.....อีเมลล์.....

มาตรฐาน(ถ้ามี)ระบุมาตรฐาน..... เลขที่ใบรับรองมาตรฐาน.....

ประเภทสถานประกอบการ

ฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ โรงเพาะฟักและอนุบาล โรงเพาะฟักอนุบาล ฟาร์มเช่า

ฟาร์มเลี้ยง แพ/พ่อค้าคนกลาง/ผู้รวบรวม/Packing House สถานแปรรูปเบื้องต้น สถานประกอบการแปรรูปพื้นเมือง

สถานประกอบการห้องเย็น โรงงานแปรรูปสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ สถานประกอบการส่งออกสัตว์น้ำ สถานประกอบการอื่นๆ (ระบุ).....

หมายเหตุ: เอกสารมี ๓ ฉบับ : ฉบับที่ ๑ ให้ผู้ซื้อ

ฉบับที่ ๒ ส่งให้กรมประมง

ฉบับที่ ๓ ผู้ขายเก็บ

คำเตือน พระราชกำหนดการประมง พ.ศ.๒๕๕๘ บทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๕๖
 ผู้ใดไม่จัดทำหนังสือกำกับการซื้อขายสัตว์น้ำหรือจัดทำเอกสารหรือกรอกข้อมูลอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งล้านบาท

ฉบับที่ ๓ ผู้ขายเก็บ

ภาคผนวก ง
วิธีการเก็บตัวอย่าง

กรณีมีข้อสงสัยว่าสัตว์น้ำมีอาการผิดปกติที่เกิดจากการเป็นโรคควรส่งตัวอย่างเพื่อตรวจวินิจฉัยควรเก็บตัวอย่าง ดังนี้

- (1) เก็บตัวอย่างน้ำประมาณ 1 ลิตร ณ ตำแหน่งที่เป็นจุดตัวแทนของน้ำบริเวณกลางบ่อที่ระดับความลึกที่สัตว์น้ำอาศัยอยู่ หรือต่ำกว่าผิวน้ำอย่างน้อย 30 cm บรรจุในภาชนะที่สะอาด ระหว่างนำส่งห้องปฏิบัติการควรรักษาไม่ให้อุณหภูมิ น้ำตัวอย่างสูงขึ้น โดยอาจใส่ขวดน้ำตัวอย่างแช่น้ำแข็งในกล่องโฟม
- (2) เก็บตัวอย่างสัตว์น้ำที่จะส่งไปวินิจฉัยโรค โดยเก็บสัตว์น้ำมีชีวิตที่ยังไม่แสดงอาการและที่แสดงอาการป่วย แยกใส่ถุงพลาสติกบรรจุน้ำพร้อมให้ออกซิเจน และเก็บสัตว์น้ำที่ตายแล้ว (ยังไม่เน่าเสีย) ใส่ถุงพลาสติก แช่น้ำแข็งในกล่องโฟม เพื่อรักษาอุณหภูมิ ประมาณ 4 องศาเซลเซียส (°C)
- (3) ควรให้ข้อมูลแก่นักวิชาการประมงที่มีความรู้ด้านโรคสัตว์น้ำ หรือสัตวแพทย์ เพื่อใช้ในการประกอบการ ตรวจ/วินิจฉัยโรค เช่น อัตราการกินอาหาร ฝนตกหรือน้ำหลาก

ภาคผนวก จ

ยาด้านจุลชีพสำหรับใช้ในสัตว์น้ำที่ได้รับการขึ้นทะเบียนตำรับยาจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้แก่

1. เอนโรฟล็อกซาซิน (Enrofloxacin)
2. ซาราฟล็อกซาซิน (Sarafloxacin)
3. ออกโซลินิก แอซิด (Oxolinic acid)
4. ออกซีเตตราไซคลิน (Oxytetracyclin)
5. เตตราไซคลิน (Tetracyclin)
6. ซัลฟาไดเมททอกซีน-ออร์เมโทพริม (Sulfadimethoxin-Ormethoprim)
7. ซัลฟาไดเมททอกซีน-ไตรเมโทพริม (Sulfadimethoxin-Trimethoprim)
8. ซัลฟาไดเมททอกซีน (Sulfadimethoxin)
9. ซัลฟาโมโนเมททอกซีน (Sulfamonomethoxin)
10. ซัลฟาไดอาซีน (Salfadiazine)
11. ไตรเมโทพริม (Trimethoprim)
12. ออร์เมโทพริม (Ormethoprim)
13. โทลทราซูล (Toltrazuril)

ที่มา : สถาบันวิจัยสุขภาพสัตว์น้ำ สำนักวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด กรมประมง. 2556. ยาและสารเคมีเพื่อการป้องกันและรักษาโรคสัตว์น้ำ. ฉบับแก้ไข พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

รายชื่อวัตถุอันตราย 21 รายการที่กรมประมงได้รับมอบอำนาจให้ควบคุมดูแล

ลำดับ ที่	วัตถุอันตราย (ชื่อสามัญ)	ชนิดของ วัตถุ อันตราย	CAS- NUMBER	เงื่อนไข
1	ACETIC ACID \leq W/W	3	64-19-17	ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุม ป้องกัน กำจัดเชื้อจุลินทรีย์ ปรสิต พืช หรือสัตว์อื่น
2	BENZALKONIUM CHLORIDE	3	-	ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุม ป้องกัน กำจัดเชื้อจุลินทรีย์ ปรสิต พืช หรือสัตว์อื่น
3	CALCIUM HYPOCHLORITE	1	7778-54-3	ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุม ป้องกัน กำจัดเชื้อจุลินทรีย์ ปรสิต พืช หรือสัตว์อื่น
4	CHLORINE	3	7782-50-5	ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุม ป้องกัน กำจัดเชื้อจุลินทรีย์ ปรสิต พืช หรือสัตว์อื่น
5	FENTIN ACETATE	3	900-95-8	ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุม ป้องกันและกำจัดหอย
6	FORMALDEHYDE (METHANAL)	2	50-00-0	ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุม ป้องกัน กำจัดเชื้อจุลินทรีย์ ปรสิต พืช หรือสัตว์อื่น
7	HYDROCHLORIC ACID \leq 15% W/W	3	7647-01-4	ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุม ป้องกัน กำจัดเชื้อจุลินทรีย์ ปรสิต พืช หรือสัตว์อื่น
8	ROTENONE	3	83-79-4	ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อประโยชน์แก่การกำจัดศัตรูปลา หรือศัตรูสัตว์น้ำอื่น ๆ
9	SODIUM HYDROXIDE \leq 20 % W/W	1	1310-73-2	ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุม ป้องกัน กำจัดเชื้อจุลินทรีย์ ปรสิต พืช หรือสัตว์อื่น
10	SODIUM HYPOCHLORITE	3	7681-52-9	ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุม ป้องกัน กำจัดเชื้อจุลินทรีย์ ปรสิต พืช หรือสัตว์อื่น
11	TRICHLORFON	3	52-68-6	ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุม ป้องกัน กำจัดเชื้อจุลินทรีย์ ปรสิต พืช หรือสัตว์อื่น

ลำดับ ที่	วัตถุอันตราย (ชื่อสามัญ)	ชนิดของ วัตถุ อันตราย	CAS- NUMBER	เงื่อนไข
12	TRIFLURALIN	3	1582-09-8	ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุม ป้องกัน กำจัดเชื้อรา ปรสิต พืช
13	CHLORINE and chlorine releasing substances	3	-	ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุม ป้องกัน กำจัดเชื้อจุลินทรีย์ ปรสิต พืช หรือสัตว์น้ำ
14	GLUTARALDEHYDE	3	111-30-8	ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุม ป้องกัน กำจัดเชื้อจุลินทรีย์ ปรสิต พืช หรือสัตว์น้ำ
15	PERACETIC ACID	3	79-21-0	ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุม ป้องกัน กำจัดเชื้อจุลินทรีย์ ปรสิต พืช หรือสัตว์น้ำ
16	TRICHLOROISOCYANURIC ACID AND ITS SALTS	4	-	ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุม ป้องกัน กำจัดเชื้อจุลินทรีย์ ปรสิต พืช หรือสัตว์น้ำ
17	ผลิตภัณฑ์สำหรับปรับสภาพน้ำที่มีสารสำคัญเป็นจุลชีพหรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของสารสำคัญหรือจุลชีพที่สร้างขึ้นเพื่อป้องกัน กำจัด ทำลาย หรือควบคุมจุลชีพ ปรสิต พืช หรือสัตว์น้ำอื่นในบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำ	2	-	-
18	MALACHITE GREEN HYDROCHLORIDE	3	569-64-2	ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำสวยงาม เพื่อประโยชน์แก่การควบคุม ป้องกัน กำจัด เชื้อจุลินทรีย์ ปรสิต พืช หรือสัตว์น้ำ
19	MALACHITE GREEN HYDROCHLORIDE	4	569-64-2	ยกเว้นในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำสวยงาม
20	MALACHITE GREEN OXALATE	3	2437-29-8	ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำสวยงาม เพื่อประโยชน์แก่การควบคุม ป้องกัน กำจัด เชื้อจุลินทรีย์ ปรสิต พืช หรือสัตว์น้ำ
21	MALACHITE GREEN OXALATE	4	2437-29-8	ยกเว้นในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำสวยงาม

ภาคผนวก ฉ

หน้า ๖

เล่ม ๑๒๓ ตอนพิเศษ ๕๗ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๑๘ กันยายน ๒๕

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

(ฉบับที่ ๒๕๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

เรื่อง มาตรฐานอาหารที่มีการปนเปื้อนสารเคมีบางชนิด (ฉบับที่ ๒)

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเรื่อง มาตรฐานอาหารที่มีการปนเปื้อนสารเคมีบางชนิด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ (๓) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒ แห่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒๖๘) พ.ศ. ๒๕ เรื่อง มาตรฐานอาหารที่มีการปนเปื้อนสารเคมีบางชนิด ลงวันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๖ และความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒ ให้อาหารทุกชนิดมีมาตรฐาน โดยตรวจไม่พบการปนเปื้อนสารเคมี ดังต่อไปนี้

(๑) คลอแรมเฟนิคอลและเกลือของสารนี้ (Chloramphenicol and its salts)

(๒) ไนโตรฟูราโซนและเกลือของสารนี้ (Nitrofurazone and its salts)

(๓) ไนโตรฟูแรนโทอินและเกลือของสารนี้ (Nitrofurantoin and its salts)

(๔) ฟิวราโซลิโดนและเกลือของสารนี้ (Furazolidone and its salts)

(๕) ฟิวแรลทาโดนและเกลือของสารนี้ (Furaltadone and its salts)

(๖) มาลาไคต์ กรีน และเกลือของสารนี้ (Malachite Green and its salts)

สารเคมีตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ให้รวมถึงสารในกระบวนการสร้างและส (metabolites) ของสารดังกล่าวด้วย”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

อนุทิน ชาญวีรกูล

รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ภาคผนวก ช

หน้า ๒๐

เล่ม ๑๒๕ ตอนพิเศษ ๒๑ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๓๐ มกราคม ๒๕๕๑

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เรื่อง กำหนดให้บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุม
การปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขโดยมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด” หมายความว่า พื้นที่ที่ปรับให้ขังน้ำได้ โดยวิธีการต่าง ๆ เพื่อการเลี้ยงสัตว์น้ำแต่ไม่รวมถึงบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง หรือบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อยที่มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดให้เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษไว้แล้ว

“พื้นที่บ่อ” หมายความว่า พื้นที่บ่อที่ใช้เลี้ยง และให้หมายความรวมถึงคู คลองส่งและระบายน้ำ

“สัตว์น้ำ” หมายความว่า สัตว์น้ำจืดที่เพาะเลี้ยงในบ่อ เช่น ปลา กุ้ง หอย เต่า จระเข้

“น้ำทิ้ง” หมายความว่า น้ำที่ผ่านระบบบำบัดน้ำเสียแล้วจนเป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

“บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดประเภท ก” หมายความว่า บ่อที่ใช้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่กินพืชเป็นอาหารทุกชนิด ซึ่งใช้น้ำจากแหล่งน้ำตามธรรมชาติ โดยไม่มีการเติมสารที่ก่อให้เกิดความเค็ม เช่น น้ำทะเล น้ำใต้ดินที่มีค่าความเค็ม เกือบ หรือสารอื่นใด ลงในบ่อเพาะเลี้ยงดังกล่าว

“บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดประเภท ข” หมายความว่า บ่อที่ใช้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่กินเนื้อเป็นอาหารทุกชนิด หรือสัตว์น้ำอื่น ๆ ที่กินทั้งเนื้อและพืชเป็นอาหาร ซึ่งใช้น้ำจากแหล่งน้ำตามธรรมชาติ โดยไม่มีการเติมสารที่ก่อให้เกิดความเค็ม เช่น น้ำทะเล น้ำใต้ดินที่มีค่าความเค็ม เกือบ หรือสารอื่นใด ลงในบ่อเพาะเลี้ยงดังกล่าว

“บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดประเภท ก” หมายความว่า บ่อที่มีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทุกชนิด ซึ่งมีการใช้สารที่ก่อให้เกิดความเค็ม เช่น น้ำทะเล น้ำใต้ดินที่มีค่าความเค็ม เกลือ หรือสารอื่นใดเติมลงในบ่อเพาะเลี้ยงเพื่อปรับระดับค่าความเค็มของน้ำที่ใช้เพาะเลี้ยงให้เหมาะสมกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชนิดนั้น ๆ

ข้อ ๒ ให้บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ดังต่อไปนี้ เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

(๑) บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดประเภท ก และประเภท ข ที่มีขนาดพื้นที่บ่อเพาะเลี้ยง ตั้งแต่ ๑๐ ไร่ขึ้นไป

(๒) บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดประเภท ก ทุกขนาดพื้นที่บ่อเพาะเลี้ยง

ข้อ ๓ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดตามข้อ ๒ ที่มีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร่วมกันตั้งแต่หนึ่งประเภทขึ้นไปให้ปฏิบัติตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ประเภทที่มีค่าเข้มงวดมากที่สุด

ข้อ ๔ ห้ามเจ้าของหรือผู้ครอบครองบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดตามข้อ ๒ ปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม เว้นแต่จะได้รับการบำบัดน้ำเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด

ข้อ ๕ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐

ยงยุทธ ยุทธวงศ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รักษาราชการแทนรัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขโดยมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษและโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด” หมายความว่า พื้นที่ที่ปรับให้ขังน้ำได้ โดยวิธีการต่าง ๆ เพื่อการเลี้ยงสัตว์น้ำแต่ไม่รวมถึงบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง หรือบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อยที่มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดให้เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษไว้แล้ว

“สัตว์น้ำ” หมายความว่า สัตว์น้ำจืดที่เพาะเลี้ยงในบ่อ เช่น ปลา กุ้ง หอย เต่า จระเข้

“พื้นที่บ่อ” หมายความว่า พื้นที่บ่อที่ใช้เลี้ยง และให้หมายความรวมถึงคู คลองส่งและระบายน้ำ

“น้ำทิ้ง” หมายความว่า น้ำที่ผ่านระบบบำบัดน้ำเสียแล้วจนเป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

“บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดประเภท ก” หมายความว่า บ่อที่ใช้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่กินพืชเป็นอาหารทุกชนิด ซึ่งใช้น้ำจากแหล่งน้ำตามธรรมชาติ โดยไม่มีการเติมสารที่ก่อให้เกิดความเค็ม เช่น น้ำทะเล น้ำใต้ดินที่มีค่าความเค็ม เกลือ หรือสารอื่นใด ลงในบ่อเพาะเลี้ยงดังกล่าว

“บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดประเภท ข” หมายความว่า บ่อที่ใช้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่กินเนื้อเป็นอาหารทุกชนิด หรือสัตว์น้ำอื่น ๆ ที่กินทั้งเนื้อและพืชเป็นอาหาร ซึ่งใช้น้ำจากแหล่งน้ำตามธรรมชาติ โดยไม่มีการเติมสารที่ก่อให้เกิดความเค็ม เช่น น้ำทะเล น้ำใต้ดินที่มีค่าความเค็ม เกลือ หรือสารอื่นใด ลงในบ่อเพาะเลี้ยงดังกล่าว

“บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดประเภท ค” หมายความว่า บ่อที่มีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทุกชนิด ซึ่งมีการใช้สารที่ก่อให้เกิดความเค็ม เช่น น้ำทะเล น้ำใต้ดินที่มีค่าความเค็ม เกลือ หรือสารอื่นใดเติมลงใน

บ่อเพาะเลี้ยงเพื่อปรับระดับค่าความเค็มของน้ำที่ใช้เพาะเลี้ยงให้เหมาะสมกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชนิดนั้น ๆ

ข้อ ๒ มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ประเภท ก ต้องมีค่าดังต่อไปนี้

(๑) บีโอดี (Biochemical Oxygen Demand) ไม่เกิน ๒๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

(๒) สารแขวนลอย (Suspended Solids) ไม่เกิน ๘๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

ข้อ ๓ มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ประเภท ข ต้องมีค่าดังต่อไปนี้

(๑) บีโอดี (Biochemical Oxygen Demand) ไม่เกิน ๒๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

(๒) สารแขวนลอย (Suspended Solids) ไม่เกิน ๘๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

(๓) แอมโมเนีย ($\text{NH}_3\text{-N}$) ไม่เกิน ๑.๑ มิลลิกรัมไนโตรเจนต่อลิตร

(๔) ไนโตรเจนรวม (Total Nitrogen) คือ ผลรวมของไนโตรเจนละลาย (Total Dissolved Nitrogen) และไนโตรเจนแขวนลอย (Total Particulate Nitrogen) รวมกันไม่เกิน ๔.๐ มิลลิกรัมไนโตรเจนต่อลิตร

(๕) ฟอสฟอรัสรวม (Total Phosphorus) ไม่เกิน ๐.๕ มิลลิกรัมฟอสฟอรัสต่อลิตร

(๖) ค่าความเป็นกรดและด่าง (pH) ระหว่าง ๖.๕-๘.๕

ข้อ ๔ มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ประเภท ค ที่มีขนาดพื้นที่บ่อเพาะเลี้ยงต่ำกว่า ๑๐ ไร่ ต้องมีค่าดังต่อไปนี้

(๑) ค่าความเป็นกรดและด่าง (pH) ระหว่าง ๖.๕-๘.๕

(๒) สภาพน้ำไฟฟ้า ที่ ๒๕ องศาเซลเซียส ไม่เกิน ๐.๗๕ เดซิซีเมนต่อเมตร

ข้อ ๕ มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ประเภท ค ที่มีขนาดพื้นที่บ่อเพาะเลี้ยงตั้งแต่ ๑๐ ไร่ขึ้นไป ต้องมีค่าดังต่อไปนี้

(๑) บีโอดี (Biochemical Oxygen Demand) ไม่เกิน ๒๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

(๒) สารแขวนลอย (Suspended Solids) ไม่เกิน ๘๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

(๓) แอมโมเนีย ($\text{NH}_3\text{-N}$) ไม่เกิน ๑.๑ มิลลิกรัมไนโตรเจนต่อลิตร

(๔) ไนโตรเจนรวม (Total Nitrogen) คือ ผลรวมของไนโตรเจนละลาย (Total Dissolved Nitrogen) และไนโตรเจนแขวนลอย (Total Particulate Nitrogen) รวมกันไม่เกิน ๔.๐ มิลลิกรัม ไนโตรเจนต่อลิตร

(๕) ฟอสฟอรัสรวม (Total Phosphorus) ไม่เกิน ๐.๕ มิลลิกรัมฟอสฟอรัสต่อลิตร

(๖) ค่าความเป็นกรดและด่าง (pH) ระหว่าง ๖.๕-๘.๕

(๗) สภาพนำไฟฟ้า ที่ ๒๕ องศาเซลเซียส ไม่เกิน ๐.๗๕ เดซิซีเมนต่อเมตร

ข้อ ๖ การเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งเพื่อการตรวจสอบมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งตามข้อ ๒ ถึงข้อ ๕ ให้เก็บแบบจ้วง (Grab Sampling) จากจุดที่ระบายน้ำทิ้งออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกพื้นที่ บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด

ข้อ ๗ การตรวจสอบค่ามาตรฐานน้ำทิ้งจากบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดตามข้อ ๒ ถึงข้อ ๕ ให้ใช้วิธีดังต่อไปนี้

(๑) การตรวจสอบค่าบีโอดี ให้ใช้วิธีอะไซด์ โมดิฟิเคชัน (Azide Modification) ที่อุณหภูมิ ๒๐ องศาเซลเซียส เป็นเวลา ๕ วัน

(๒) การตรวจสอบค่าสารแขวนลอย ให้ใช้วิธีกรองผ่านแผ่นกรองใยแก้ว ขนาดตากรอง ไม่เกิน ๐.๒ ไมโครเมตร

(๓) การตรวจสอบค่าแอมโมเนียไนโตรเจน ให้ใช้วิธีโมดิไฟด์ อินโดฟีโนล บลู (Modified Indophenol Blue)

(๔) การตรวจสอบค่าไนโตรเจนรวม ให้ใช้

(ก) ผลรวมของไนโตรเจนละลาย ที่ตรวจวัดด้วยวิธีเปอร์ซัลเฟต ไดเจสชัน (Persulfate Digestion) และไนโตรเจนแขวนลอย ที่ตรวจวัดด้วยวิธีวัดค่าสารแขวนลอยบนแผ่นกรองใยแก้วขนาดตากรอง ไม่เกิน ๐.๗ ไมโครเมตร และวิเคราะห์ด้วย Nitrogen Analyzer หรือ

(ข) ผลรวมของไนโตรเจนในรูปที่เคเอ็น ที่ตรวจวัดด้วยวิธีเจดาห์ล (Kjeldahl Method) และไนไตรท์และไนเตรท ที่ตรวจวัดด้วยวิธีแคดเมียม รีดักชัน (Cadmium Reduction)

(ค) วิธี High-temperature Catalytic Oxidation

(๕) การตรวจสอบค่าฟอสฟอรัสรวม ให้ใช้วิธีแอสคอร์บิก แอซิด (Ascorbic Acid)

(๖) การตรวจสอบค่าความเป็นกรดและด่างให้ใช้เครื่องวัดความเป็นกรดและด่างของน้ำ (pH Meter) ตามวิธีหาค่าแบบวิธีอิเล็กโตรเมตริก (Electrometric Method)

เล่ม ๑๒๕ ตอนพิเศษ ๒๑ ง หน้า ๑๕
ราชกิจจานุเบกษา ๓๐ มกราคม ๒๕๕๑

(๗) การตรวจสอบค่าสภาพน้ำไฟฟ้า ที่ ๒๕ องศาเซลเซียส ให้ใช้วิธีอิเล็กทิกัล คอนดักติวิตี (Electrical Conductivity)

ข้อ ๘ วิธีตรวจสอบค่ามาตรฐานน้ำทิ้งจากบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ตามข้อ ๗ ให้เป็นไปตามวิธีมาตรฐานสำหรับการวิเคราะห์น้ำและน้ำเสียใน Standard Methods for the Examination of Water and Wastewater ที่ American Public Health Association, American Water Works Association และ Water Environment Federation ของสหรัฐอเมริกาด้วยกันกำหนดไว้

ข้อ ๙ รายละเอียดและวิธีตรวจสอบค่ามาตรฐานน้ำทิ้งจากบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด นอกเหนือจากข้อ ๗ และข้อ ๘ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐
ชงยุทธ ชูทรงษ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
รักษาราชการแทนรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กฎกระทรวง

กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบการเก็บสถิติและข้อมูล
การจัดทำบันทึกรายละเอียด และรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย
พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ และมาตรา ๘๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“ระบบบำบัดน้ำเสีย” หมายความว่า กระบวนการบำบัดน้ำเสีย และให้หมายความรวมถึงท่อส่งปลุกสร้าง เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ และวัสดุที่จำเป็นต้องใช้ในการบำบัดน้ำเสียของระบบบำบัดน้ำเสียด้วย

“น้ำทิ้ง” หมายความว่า น้ำเสียที่ผ่านการบำบัดจากระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อปล่อยออกสู่สิ่งแวดล้อม

ข้อ ๓ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษหรือผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียตามมาตรา ๘๐ ต้องเก็บสถิติและข้อมูลซึ่งแสดงผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียในแต่ละวัน และจัดทำบันทึกรายละเอียดดังกล่าวตามแบบ ทส. ๑ เก็บไว้ ณ สถานที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นเป็นระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่มีการเก็บสถิติและข้อมูลนั้น

ให้บุคคลตามวรรคหนึ่งจัดทำรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียในแต่ละเดือนตามแบบ ทส. ๒ และเสนอรายงานดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดไป

เล่ม ๑๒๙ ตอนที่ ๓๙ ก ราชกิจจานุเบกษา หน้า ๕ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕

โดยยื่นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่แหล่งกำเนิดมลพิษนั้นตั้งอยู่ หรือส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ หรือรายงานด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่อธิบดีกรมควบคุมมลพิษประกาศกำหนด ทั้งนี้ การส่งรายงานทางไปรษณีย์ตอบรับ ให้ถือวันที่ลงทะเบียนเป็นวันที่ส่งรายงาน และการส่งรายงานด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือวันที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นถูกส่งออกจากระบบข้อมูลของผู้ส่งข้อมูลเป็นวันที่ส่งรายงาน

การรายงานต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบรับเพื่อเป็นหลักฐานให้แก่ผู้เสนอรายงานภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน

ข้อ ๔ ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษหรือผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียตามข้อ ๓ มีหน้าที่ต้องเก็บสถิติและข้อมูล จัดทำบันทึกรายละเอียด หรือจัดทำรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียอยู่แล้วตามกฎหมายอื่น และการเก็บสถิติและข้อมูล การจัดทำบันทึกรายละเอียด หรือการจัดทำรายงานดังกล่าวมีข้อมูลไม่น้อยกว่าการเก็บสถิติและข้อมูล การจัดทำบันทึกรายละเอียด หรือการจัดทำรายงานตามกฎหมายกระทรวงนี้ ให้ถือว่า การเก็บสถิติและข้อมูล การจัดทำบันทึกรายละเอียด หรือการจัดทำรายงานตามกฎหมายดังกล่าวเป็นการเก็บสถิติและข้อมูล การจัดทำบันทึกรายละเอียด หรือการจัดทำรายงานตามกฎหมายกระทรวงฉบับนี้โดยอนุโลม และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียเสนอรายงานดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๓ วรรคสอง

ข้อ ๕ ให้นำหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ ๓ และข้อ ๔ มาใช้บังคับแก่ผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียด้วยโดยอนุโลม

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕

ปรีชา เร่งสมบูรณ์สุข

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แบบ ทส. ๑

แบบบันทึกรายละเอียดของสถิติและข้อมูลซึ่งแสดงผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย
ของแหล่งกำเนิดมลพิษ

แหล่งกำเนิดมลพิษ ตั้งอยู่เลขที่ หมู่ที่ ซอย

ถนน แขวง/ตำบล เขต/อำเภอ

จังหวัด โทรศัพท์ โทรสาร

มี เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ

ประกอบกิจการประเภท

ใบอนุญาตเลขที่ (ถ้ามี) ออกให้โดย หมดอายุ

ซึ่งมีแผนผังแสดงการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย ดังนี้

ได้เก็บสถิติและข้อมูลซึ่งแสดงผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียปรากฏตามตาราง ดังนี้

- หมายเหตุ ๑. ให้กรอกสถิติและข้อมูลเฉพาะในกรณีที่มีสถิติและข้อมูลนั้น ๆ ในแต่ละวัน
๒. ในกรณีระบบบำบัดน้ำเสียที่มีการติดตั้งเครื่องตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งแบบอัตโนมัติ ให้แนบผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งทุกวันแยกตามพารามิเตอร์ที่ตรวจวัด และทำการสรุปผลเป็นสถิติและข้อมูลรายเดือน

ขอรับรองว่าการบันทึกสถิติและข้อมูลตามตารางข้างต้นถูกต้องทุกประการ
 เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ
 (.....)
 ผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย
 (.....)
 ใบอนุญาตเลขที่ หมดอายุ
 ออกให้โดย ผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสีย
 (.....)
 ใบอนุญาตเลขที่ หมดอายุ
 ออกให้โดย

รายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย

๑. ข้อมูลทั่วไป

แหล่งกำเนิดมลพิษ ตั้งอยู่เลขที่ หมู่ที่ ซอย
 ถนน แขวง/ตำบล เขต/อำเภอ
 จังหวัด โทรศัพท์ โทรสาร
 มี เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ
 ประกอบกิจการประเภท
 ใบอนุญาตเลขที่ (ถ้ามี) ออกให้โดย หมดอายุ
 ในกรณีนี้ ขอรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียของแหล่งกำเนิดมลพิษสำหรับ
 เดือน พ.ศ. ตามที่ได้กำหนดในมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริม
 และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในฐานะ

..... เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ
 (.....)

..... ผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย
 (.....)

ใบอนุญาตเลขที่ หมดอายุ
 ออกให้โดย ผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสีย
 (.....)

ใบอนุญาตเลขที่ หมดอายุ
 ออกให้โดย

๒. ข้อมูลเกี่ยวกับระบบบำบัดน้ำเสีย และแหล่งรองรับน้ำทิ้ง

(๑) ประเภท/ชนิดของระบบบำบัดน้ำเสีย
 ความสามารถในการรองรับน้ำเสียของระบบบำบัดน้ำเสีย ลบ.ม./วัน

(๒) การทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย แบบต่อเนื่อง ชั่วโมง/วัน
 แบบไม่ต่อเนื่อง (ระบุ)

(๓) อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในระบบบำบัดน้ำเสีย เครื่องสูบน้ำ เครื่องเติมอากาศ
 เครื่องกวน/ผสมน้ำเสีย เครื่องกวน/ผสมสารเคมี
 เครื่องสูบลำโพง อื่น ๆ (ระบุ)

(๔) แหล่งรองรับน้ำทิ้ง (ระบุ)

(๕) วิธีจัดการตะกอนที่เกิดขึ้นจากระบบบำบัดน้ำเสียและวิธีการกำจัด

๓. สรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียเป็นรายเดือน

(๑) ปริมาณการใช้ไฟฟ้าของระบบบำบัดน้ำเสีย (หน่วย)

(๒) ปริมาณน้ำใช้ในทุกกิจกรรมของแหล่งกำเนิดมลพิษ (ลบ.ม.)

(๓) ปริมาณน้ำเสียที่เข้าระบบบำบัดน้ำเสีย (ลบ.ม.)

(๔) การระบายน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสีย

(๕) ปริมาณสารเคมีหรือสารสกัดชีวภาพที่ใช้ (ลิตรหรือกิโลกรัม)

(๖) การทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย

- ระบบบำบัดน้ำเสีย ปกติ ผิดปกติ (ระบุ)
- เครื่องสูบน้ำ ปกติ ผิดปกติ (ระบุ)
- เครื่องเติมอากาศ ปกติ ผิดปกติ (ระบุ)
- เครื่องกวน/ผสมน้ำเสีย ปกติ ผิดปกติ (ระบุ)
- เครื่องกวน/ผสมสารเคมี ปกติ ผิดปกติ (ระบุ)
- เครื่องสูบลตะกอน ปกติ ผิดปกติ (ระบุ)
- อื่น ๆ ปกติ ผิดปกติ (ระบุ)

(๗) ปริมาณตะกอนส่วนเกินที่เกิดขึ้นจากระบบบำบัดน้ำเสียที่นำไปกำจัด (ลบ.ม.)

(๘) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

- คำเตือน ๑. เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย หรือผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียผู้ใดไม่จัดเก็บสถิติ ข้อมูล หรือไม่ทำบันทึกหรือรายงานตามมาตรา ๘๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา ๑๐๖
๒. ผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียหรือผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียผู้ใดทำบันทึกหรือรายงานโดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา ๑๐๗

	หน้า ๖	
เล่ม ๑๒๙ ตอนที่ ๓๙ ก	ราชกิจจานุเบกษา	๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๘๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติให้การเก็บสถิติและข้อมูล การจัดทำบันทึก รายละเอียดและรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่กำหนด ในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ภาคผนวก ช

ข้อมูลที่ควรบันทึกสำหรับฟาร์มเพาะและอนุบาลสัตว์น้ำจืด

ก. พ่อแม่พันธุ์/ลูกพันธุ์

- วัน / เดือน / ปี
- อายุ / ขนาด / จำนวน (ตัว) / ลักษณะสัตว์น้ำ
- แหล่งที่มา
- หนังสือกำกับการซื้อขายสัตว์น้ำ

ข. อาหาร/การให้อาหาร

- วัน / เดือน / ปี ที่ผลิต-หมดอายุ
- แหล่งที่มา / ทะเบียน
- ปริมาณการให้อาหาร / วัน / บ่อ / มี

ค. คุณภาพน้ำ

- ข้อมูลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำ เช่น ความโปร่งแสง สีน้ำ
- การเปลี่ยนถ่ายน้ำ
- ผลการตรวจวิเคราะห์น้ำจากหน่วยงานภายนอก

ง. การรักษา การใช้ยาและสารเคมีสำหรับสัตว์น้ำป่วย

- อาการที่ป่วย
- จำนวนที่ป่วย / ตาย
- บันทึกการแจ้งหน่วยงานและจัดการซากสัตว์น้ำ กรณีสัตว์น้ำตายผิดปกติ
- ชนิดยา-สารเคมีที่ใช้/ปริมาณการใช้/ระยะเวลาที่ใช้
- แหล่งที่มาของยา-สารเคมี
- บันทึกการดูแลสุขภาพสัตว์น้ำ

จ. การจับ / ขาย หรือ ย้ายบ่อ

- จำนวน
- วัน / เดือน / ปี
- หนังสือกำกับการซื้อขายสัตว์น้ำ

(ค) ตัวอย่างตารางบันทึกรายละเอียดแหล่งที่มาของสัตว์น้ำ

วัน เดือน ปี	ชนิดสัตว์น้ำ	จำนวน (ตัว)	ชื่อฟาร์ม	ที่อยู่	โทรศัพท์	ทะเบียนฟาร์ม

(ง) ตัวอย่างรายละเอียดสัตว์น้ำตาย

ลำดับที่	ชนิดสัตว์น้ำ	จำนวนทั้งหมด	จำนวนตาย	สาเหตุ	ผู้บันทึก